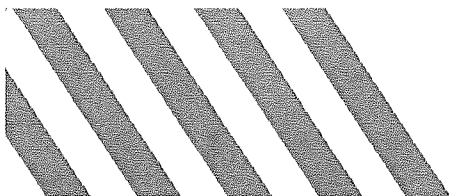

Jaarstukken 2016

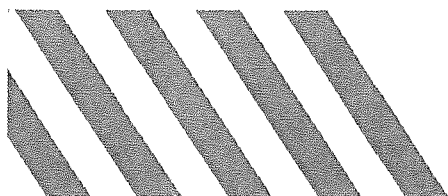
Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Groningen

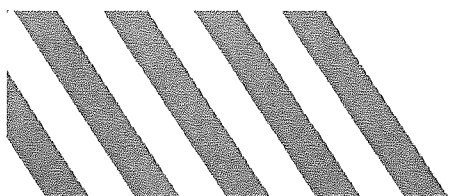
Inhoudsopgave

Jaarverslag	3
Voorwoord.....	4
1 Inleiding.....	5
2 Programmaverantwoording	6
2.1 Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie	6
2.2 Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	11
2.3 Gemeentelijke Kolom Groningen	15
2.4 GHOR.....	18
3 Paragrafen	20
3.1 Lokale heffingen.....	20
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	20
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	23
3.4 Financiering	24
3.5 Bedrijfsvoering	25
3.6 Verbonden partijen	25
3.7 Grondbeleid.....	26
3.8 Kengetallen	26
Jaarrekening.....	28
4 Balans.....	29
4.1 Toelichting op de balans	29
5 Overzicht van baten en lasten	34
5.1 Toelichting baten en lasten per programma.....	35
5.2 Reservemutaties.....	42
6 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	43
7 Bestemming resultaat	44
Bijlagen	45
I. Reserves en voorzieningen	46
II. Risico's (uit paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing).....	47
III. Vaste activa.....	51
IV. Geldleningen	52
V. Bijdragen deelnemende gemeenten	53
VI. Rijksbijdragen & Single Information Single Audit	55
VII. Wet Normering Topinkomens	56
VIII. Controleverklaring.....	57

Jaarverslag

Voorwoord

Reorganisatie succesvol afgerond; start van de volgende etappe...

In het laatste jaar onder leiding van Erik van Zuidam hebben onze hulpverleners zich weer vol ingezet voor hun betekenisvolle taak in de frontlinie van onze maatschappij. Het ernstige incident met het treinongeluk in Winsum laat nog eens zien hoe belangrijk het is om als samenleving te beschikken over goed geëquipeerde en geoefende hulpverleners van parate diensten, die gewend zijn om intensief samen te werken onder grote spanning. Bij veel incidenten is er sprake van ingrijpende gebeurtenissen; voor betrokkenen, maar zeker ook voor hulpverleners. Een compliment is dan ook op zijn plaats.

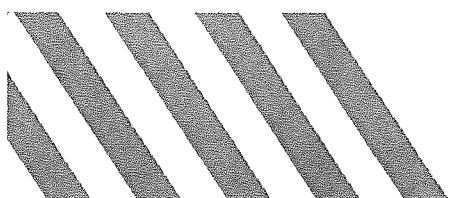
In 2016 heeft de organisatie het reorganisatieproces afgesloten met een uitvoerige evaluatie. Betrokken waren alle medewerkers, de partners en de bestuurders. Een visitatiecommissie heeft dit evaluatieproces als basis genomen voor een kwaliteitsaudit. De uitkomsten hiervan zijn ronduit bemoedigend. De organisatie ligt op de afgesproken koers en er worden stevige stappen gezet in de ontwikkeling van het vak, de (Rijnlandse) bedrijfsvoering en de medewerkers zelf. En dat alles binnen een 'lean' opgezette organisatie.

Het afgelopen jaar is ook een takenevaluatie opgestart. Hoewel (ook) 2016 nog met een klein incidenteel overschot kon worden afgesloten, bleek het niet haalbaar om de begroting 2017 structureel dekkend te krijgen. Dat vraagt om het maken van keuzes, die moeten leiden tot een stabiel en realistische balans tussen taken en begroting. Een flinke uitdaging voor bestuur en organisatie omdat Veiligheidsregio Groningen zowel als organisatie als vanuit haar regie-, netwerk- en platformfunctie zich voor tal van nieuwe opkomende vraagstukken gesteld ziet. Dit terwijl bestaande wettelijke taken (b.v. incident / brandbestrijding) niet afgebouwd kunnen worden en zelfs innovatie behoeven.

Hoewel ik nog maar net in functie ben heb ik het beeld dat de inwoners van Groningen wonen en werken in een veiligheidsregio die goed presteert en zich aan het omvormen is naar een eigentijds en toekomstbestendig lokaal georiënteerd netwerk van hulpverlening en crisisbeheersing. Het veelbelovende experiment met de buurtbrandweervrouw in de gemeente Vlagtwedde onderstreept dit. We zullen ons blijvend moeten oriënteren op die digitale-, technologische-, demografische- en sociale transformaties in de samenleving die vertaling behoeven naar de veiligheid(sbeleving) van de Groningers.

Meer burgerverantwoordelijkheid in het veiligheidsdomein is een belangrijk uitgangspunt, maar dat gaat niet vanzelf. Inwoners en inwonerorganisaties behoeven en verwachten hierbij visie en ondersteuning van de Veiligheidsregio. Hierbij gaan de kosten voor de baten uit. Dat laatste geldt zeker in het blijven vinden en binden van gemotiveerde en geschikte vrijwilligers ter bestendiging van een kosten-efficiënte uitvoering van onze brandweezorg.

Wilma Mansveld
Directeur Veiligheidsregio Groningen

1 Inleiding

Dit jaarverslag heeft betrekking op de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen (hierna: VRG). Hierin zijn de organisatie Veiligheidsregio Groningen (brandweezorg en crisisbeheersing), de Gemeentelijke Kolom Groningen (hierna: GKG) en de Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio (hierna: GHOR) bestuurlijk samengevoegd.

Brandweezorg en crisisbeheersing

De organisatie van VRG levert goede brandweezorg en zet samen met de partners in crisisbeheersing een slagvaardige en doelmatige crisisorganisatie neer. Dit gebeurt met bijna duizend medewerkers waarvan ruim zevenhonderd brandweervrijwilligers en een kleine 90 beroepsbrandweermedewerkers. De brandweezorg wordt vanuit 39 brandweerposten verspreid over de regio Groningen geleverd, 37 kazernes met een vrijwillige bezetting en 2 met een 24-uurs (beroeps) bezetting. De meldkamerfunctie is voor de drie noordelijke veiligheidsregio's ondergebracht in de Meldkamer Noord-Nederland (hierna: MkNN).

De werkzaamheden op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing zijn verspreid belegd binnen VRG en zijn programmatisch met elkaar verbonden in het programma crisisbeheersing. De taken worden in nauwe samenwerking met regionale partners uitgevoerd waarbij de organisatie is gevormd rond de inhoudelijke taakvelden.

GKG

De GKG voert vanuit een netwerkteam haar taken en financieel beheer zelfstandig uit vanuit een centrumorganisatie in het kader van de regionalisering gemeentelijke processen en taken crisisbeheersing ('koude taken'). De medewerkers in het netwerkteam zijn in dienst van verschillende gemeenten en worden van hieruit gedetacheerd naar de centrumorganisatie van de GKG. Binnen de GKG is 7,65 fte werkzaam. VRG is in 2016 de faciliterende organisatie geworden in plaats van de gemeente Hoogezand-Sappemeer.

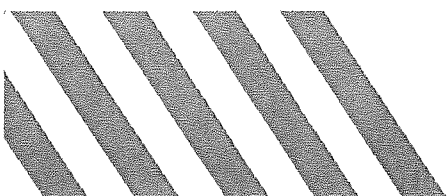
GHOR

De GHOR is op grond van de Wet Veiligheidsregio's (hierna: Wvr) bestuurlijk onderdeel van VRG. Organisatorisch gezien is de GHOR onderdeel van de Gemeentelijke GezondheidsDienst (hierna: GGD). De GHOR staat onder leiding van de directeur Publieke Gezondheid van de GGD. Binnen de GHOR zijn 9 personen werkzaam.

Leeswijzer

In paragraaf 2 zijn de prestaties van de vier programma's gekoppeld aan de voor 2016 gestelde doelen.

In paragraaf 3 wordt ingegaan op het weerstandsvermogen en de reserves.

2 Programmaverantwoording

Het algemeen bestuur van VRG heeft in het programmaplan van de begroting 2016 de opdrachten en de daarvoor uit te voeren activiteiten vastgesteld. In deze paragraaf wordt voor alle vier de programma's hierover verantwoording afgelegd.

Deze programmaverantwoording geeft conform de financiële verordening antwoord op drie vragen:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat hebben we ervoor gedaan?
- Wat heeft de uitvoering gekost?

2.1 Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie

Programma:	Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie
Portefeuillehouder:	A. van de Nadort
Commandant:	R. Knoop

Wat wilden we bereiken?

VRG staat voor de uitvoering van een aantal wettelijke taken, zoals beschreven in de Wet veiligheidsregio's en andere relevante wet- en regelgeving en het nakomen van bestuurlijke en regionale afspraken. De eerste prioriteit ligt bij het uitvoeren van deze taken, waarbij het primaire proces wordt uitgevoerd door onze vakmensen op straat, zoals de hulpverleners en toezichthouders. Vanuit de basis is verder gewerkt aan een goede brandweezorg waarbij ruimte was voor het realiseren van de ambities ten aanzien van de ontwikkeling van het vak en de organisatie. In de strategische koers zijn op basis van de organisatievisie en de ontwikkelingen in de omgeving vier strategische ontwikkelthema's geformuleerd:

1. contextgericht werken;
2. het nieuwe vakmanschap (vernieuwing van de organisatie);
3. aantrekkelijk werkgeverschap;
4. (maatschappelijk) verantwoord bedrijfsvoeren.

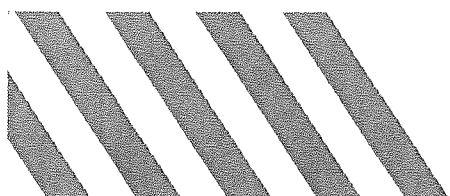
Contextgericht werken

Wij kunnen alleen de juiste dingen doen als we in verbinding staan met onze omgeving. Dat doen we door actief naar buiten te treden. Het aangaan en voortzetten van samenwerking met diverse partners en door gebruik van oude en nieuwe media. Wij hechten veel waarde aan de dialoog met inwoners, bedrijven en instellingen en hebben een aantal pilots uitgevoerd waarin we dit gesprek zijn aangaan. We richten ons op actuele maatschappelijke thema's zoals aardbevingen, brandveiligheid bij ouderen en studenten. Door trends te analyseren en gegevens te verzamelen verbeteren wij onze organisatie. Wij investeren in de jeugd door middel van het stimuleren en faciliteren van de jeugdbrandweer, maar ook door informatievoorziening gericht op scholieren en studenten.

Het nieuwe vakmanschap (vernieuwing van de organisatie)

Voor ons staat het vak en het vakmanschap centraal. Onze klanten, of dat nou de besturen, bedrijven of inwoners zijn, kunnen rechtstreeks zaken doen met onze vakmensen. Zij weten wat ze doen en zijn op de hoogte van de laatste ontwikkelingen op hun vakgebied.

Het vakbekwaam krijgen en houden van de brandweermensen vraagt veel inspanning. Met de uitkomsten van het landelijke project 'versterking brandweeronderwijs' wordt bekeken hoe de noodzakelijke vakbekwaamheid ook in de toekomst gegarandeerd kan worden. Wij onderzoeken hoe

de incidentbestrijding nog beter ingericht en uitgevoerd kan worden, waar mogelijk met innovatieve middelen.

Aantrekkelijk werkgeverschap

Wij willen een aantrekkelijke werkgever zijn. Wij streven naar een cultuur van verbinding en vertrouwen, waarbij overlegvormen, medezeggenschap en integriteit belangrijke thema's zijn. Onze vakmensen zijn fit en gezond en werken veilig zodat ze goed voorbereid hun taak kunnen uitvoeren. De landelijke visie op vrijwilligheid wordt vertaald naar onze eigen regio en we doen ten aanzien van de beroepsbrandweer onderzoek naar een verbreding van het takenpakket en werkveld in relatie tot de vernieuwing van de organisatie.

(Maatschappelijk) verantwoord bedrijfsvoeren

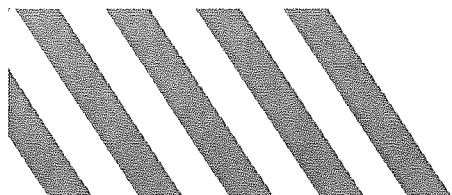
Wij werken vanuit de overtuiging dat we als organisatie een bijdrage leveren aan de samenleving. In onze bedrijfsvoering houden wij, in de keuze van leveranciers, rekening met duurzaamheid, lokale betrokkenheid en maatschappelijke bijdrage. Onderwerpen als groen beleid, goede doelen, open dagen, rondleidingen en (maatschappelijke) stages vallen onder dit ontwikkelthema.

Daarnaast is een visie op Brandweezorg in Samenhang ontwikkeld. We willen steeds meer en beter onderbouwd keuzes maken om een verantwoorde brandweezorg te leveren. De operationele prestaties van de brandweer worden door de wetgever op dit moment (slechts) gemeten aan de hand van opkomsttijden. Analyse van de gegevens door de inspectie laat zien dat wij in 43% van de gevallen aan de normtijd. Vanwege het landelijke karakter en het relatief grote aantal vrijwilligers is dat een realistische prestatie. De uitkomsten maken duidelijk dat we conform het huidige dekkingsplan redelijkerwijs niet met minder kazernes toe kunnen dan het huidige aantal. Theoretisch gezien zouden de prestaties 'opgekrikt' kunnen worden door nieuwe kazernes bij te bouwen, extra vrijwilligers te werven of met (meer) beroeps brandweermensen te werken. De voor een nieuwe kazerne benodigde investeringen zijn, afgezet tegen de frequentie van het aantal overschrijdingen, over het algemeen niet verantwoord. Bovendien is het vaak onmogelijk door onvoldoende vrijwilligerspotentieel. We streven er onverminderd naar zo snel mogelijk ter plaatse te zijn, maar moeten accepteren dat de normtijden in een flink aantal gevallen niet worden gehaald. We kiezen, in lijn met de landelijke visie 'Risicogericht werken', afhankelijk van de risico's in een bepaald gebied, voor maatregelen aan de voorkant of de achterkant van de veiligheidsketen of een combinatie daarvan.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Contextgericht werken:

- Een visitatie van VRG door een externe visitatiecommissie heeft plaatsgevonden. Er heeft intern een uitgebreide organisatie evaluatie samen met de medewerkers, het bestuur en samenwerkingspartners plaatsgevonden. De visitatiecommissie sprak zich lovend uit over de (Rijnlandse) koers die is ingezet. We kregen goede en bruikbare aanbevelingen, maar ook verbeterpunten.
- In 2005 is het dekkingsplan van Brandweer Groningen voor het laatst grondig geactualiseerd en vastgesteld. In 2011 is dit plan, in verband met de komst van de Wvr, bestuurlijk onveranderd vastgesteld. Er is vanuit actuele inzichten naar het dekkingsplan gekeken en op basis hiervan is het Regionaal Dekkingsplan 2016 – 2020 opgesteld. Dit dekkingsplan gaat uit van de 39 kazernes die de regio op dit moment telt waarmee we er naar streven de huidige opkomsttijden te continueren. Deze opkomsttijden zijn lager dan het landelijke gemiddelde maar zonder forse extra investeringen realistisch voor onze regio. We kiezen daarbij voor extra maatregelen aan de voorkant van de veiligheidsketen. Dit dekkingsplan en de

bijbehorende visie om een balans te zoeken tussen de beschikbaarheid van brandweereenheden en investeringen aan de voorkant van de veiligheidsketen is in 2016 naar de raden van de deelnemende gemeenten gestuurd voor zienswijze maar in het licht van de takenevaluatie is de vaststelling in het bestuur nog niet afgerond.

- De samenwerking met partners heeft geleid tot effecten:
  - Met het brandwondencentrum is een BOCK-campagne opgezet voor veiligheid bij carbid schieten.
  - Met gemeenten zijn in het kader van de WMO rookmelders geplaatst bij mensen die wat extra ondersteuning nodig hebben.
  - Met woningbouwcoöperaties zijn in het kader van brandveiligheid gesprekken gevoerd met bewoners om te bespreken wat zij hier zelf in kunnen doen.
  - Met de Noordelijke Productiviteitsalliantie en de omgevingsdienst is subsidie aangevraagd voor een zogeheten 'Safety Deal'. Hierin gaan bedrijfsleven en overheid gezamenlijk op zoek naar manieren om de veiligheid bij bedrijven te verbeteren.
  - Op veel bedrijfsonderdelen is de samenwerking en afstemming in Noord Nederlands verband geïntensiveerd.
- In Vlagtwedde is in het kader van buurtgerichte brandweezorg de buurt brandweervrouw geïntroduceerd. Zij maakt zich sterk voor het creëren van duurzame brandveiligheid achter de voordeur.
- Eind 2015 is in de Eemshaven een start gemaakt met brandveilig ondernemen. Hieraan wordt invulling gegeven door twee medewerkers. Zij nemen samen met de ondernemers met name aan de voorkant van de veiligheidsketen initiatieven en acties om incidenten te voorkomen en faciliteren een hogere zelfredzaamheid bij de ondernemers. Mochten zich incidenten voordoen dan moet het geheel een geoliede machine zijn onder het motto 'alles moet kloppen'.
- Het toezicht houden op de brandveiligheid in gebouwen en openbare ruimten wordt in de clusters vormgegeven. Er is aandacht besteed aan de bewustwording van inwoners en bedrijven ten aanzien van brandveiligheid en hun eigen rol daarin. Er wordt risico gestuurd gewerkt; daar waar het risico het grootst is, wordt de meeste capaciteit ingezet. Hieraan is invulling gegeven door oefeningen in de wijk.
- De jeugdbrandweer is ingericht in vier clusters: Eemdelta, Westerkwartier, Gorecht en Zuid. Er is een organisatieplan vastgesteld waarmee de jeugdbrandweer een vaste plaats binnen VRG heeft gekregen, deze jongens en meisjes zijn potentieel toekomstige brandweermannen en brandweervrouwen. Alle jeugdploegen hebben deelgenomen aan wedstrijden waarbij twee ploegen de landelijke finales gehaald hebben. De jeugdploegen hebben zelf diverse evenementen georganiseerd, zoals kampweekeinden en zijn erg actief naast de reguliere avonden.

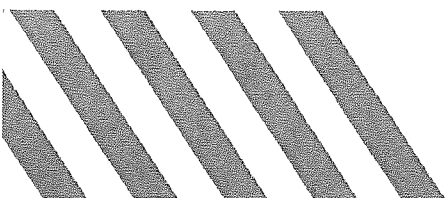
Het nieuwe vakmanschap (vernieuwing van de organisatie)

- De prestatie van de brandweer wordt vaak enkel gemeten in de opkomsttijd, de gemiddelde opkomsttijd bedroeg in 2016: 09:43. (in 2015: 10:23). Een mooie verbetering maar het laat zien dat de opkomsttijd nog steeds onder druk staat. De kazerne volgorde tabel is opnieuw vastgesteld, hierin staat vanuit welke post de uitruk wordt verzorgd. Een erg gevoelig proces dat door veel interactie met de posten prima is verlopen.
- Er wordt gezocht naar de juiste balans in de veiligheidsketen. Daar waar het zonder forse extra investeringen in kazernes en (beroeps)bezetting niet mogelijk is om de opkomsttijden te verbeteren kiezen we voor meer aandacht voor de voorkant van de veiligheidsketen en slimme repressie. Concreet betekent dat meer wordt geïnvesteerd in risicobeheersing (bijvoorbeeld brandveilig leven en ondernemen) en innovatieve repressie.

- Het project incidentbestrijding 2.0 heeft grote gevolgen voor de wijze waarop en waarmee we de brandweezorg in de toekomst gestalte willen geven. Het project richt zich in hoofdlijnen op vier hoofdonderwerpen: brandbestrijding, hulpverlening, waterongevallen, incidenten met gevaarlijke stoffen. We volgen hierin de landelijke koers waarbij we waar nodig afwijken om het in de Groninger omgeving passend te maken.
- Dankzij nieuwe (registratie)systemen krijgen we steeds beter inzicht in de verwerkingstijd, de uitruktijden en de rijtijden die bij elkaar de opkomsttijd vormen. De digitale middelen vormen een steeds groter aandeel in onze communicatiemiddelen. We zetten sociale media effectiever in en gebruiken film steeds vaker als instructiemiddel.
- De visie op waterongevallen is vastgesteld en uitgerold met als resultaat een aantal oppervlakte reddingsteams en één duikteam, de visie op incidenten met gevaarlijke stoffen is gereed. Uitkomsten hiervan zijn de vervanging van een schuimblusvoertuig en de continuering van een gaspakkenteam.
- De pilot 'Paraatheidsondersteuning' is gestart, dit moet de vrijwilliger ondersteunen bij het organiseren en bewaken van de paraatheid. Door middel van hulpmiddelen krijgen de vrijwilligers inzicht in de paraatheid van de eigen post. De pilot met 11 posten is geslaagd en inmiddels uitgebreid naar 25 posten.
- Er is een risicogericht oefenprogramma ontwikkeld waarin wordt gewerkt met zes kernteams, alle met een eigen specialisme met als doel om het vakbekwaam blijven beter te ondersteunen.
- De elektronische leeromgeving (hierna: ELO) is conform landelijke afspraken succesvol geïmplementeerd. In het najaar van 2016 is de eerste manschappen-ELO opleiding gestart.
- Er heeft een pilot plaatsgevonden waarin de vakbekwaamheid van de officieren van dienst is gemeten. Deze nulmeting is een eerste stap om de vakbekwaamheid beter in beeld te krijgen.
- De preparatie op incidenten met aardbevingen krijgt steeds meer vorm. Zo is het landelijke Specialisme Technische Hulpverlening, waarin medewerkers van VRG participeren met standplaats Drachten, inzetbaar voor hulpverleningstaken bij aardbevingen.
- Met betrekking tot het houden van toezicht zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:
  - Met iedere gemeente is een handhaving uitvoeringsplan afgesproken waarin de toezicht inspanning van VRG wordt beschreven en de activiteiten op het gebied van brandveilig leven.
  - Het brandrisicoprofiel is doorontwikkeld op basis van informatie met betrekking tot de doelgroep 'ouderen' en rookmelderdichtheid. De 18 minuten gebieden (opkomsttijd) in kaart gebracht waarbij een start gemaakt is met het aanschrijven van de adressen.
  - Diverse Europese aanbestedingstrajecten doorlopen (uitrukkleding, helmen, tankautospuiter, redgereedschap). De in 2015 uitgevoerde aanbestedingstrajecten zijn geïmplementeerd met het daarbij horende contractmanagement.
  - Van alle objecten met een bereikbaarheidskaart is deze gedigitaliseerd.
- Vanuit de wettelijke taak op gebied van BRZO (industriële veiligheid) in het totaal 47 inspecties verricht waarvan 12 voor Veiligheidsregio Fryslân (hierna: VRF) en 4 voor Veiligheidsregio Drenthe (hierna: VRD). Dit wordt gedaan in goede samenwerking met Omgevingsdienst Groningen en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
- Alle facetten van identiteit, imago & reputatie hebben de nodige aandacht gekregen. In eerste instantie richten we ons hierbij vooral op de eigen organisatie, onze collega's zijn onze ambassadeurs. We werken mee aan open dagen, wervingscampagnes, publieksgerichte acties en de opzet van de nieuwe landelijke website van de brandweer.

- Het afgelopen jaar waarin het 50 jarig lustrum is gevierd is voor de BON een financieel een goed jaar geweest. In het boekjaar sep 2015 – sep 2016 is een positief resultaat behaald van 384 duizend euro. Door intensivering van de samenwerking in 3-Noord en het verzorgen van opleidingen voor Noord-Holland Noord laat de exploitatie van de BON een positief resultaat zien. In december is ook de audit ISO 9001-2016 met goed gevolg doorlopen.

Aantrekkelijk werkgeverschap

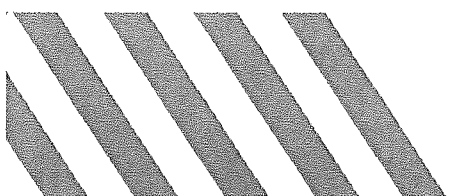
- Binnen de organisatie VRG zijn proatrondes georganiseerd waar veel waardevolle informatie uit is gehaald. Ruim 500 medewerkers hebben hieraan een bijdrage geleverd. Deze proatrondes waren bedoeld om terug te kijken op het proces van regionalisering en om de vraag te beantwoorden in hoeverre we nu een organisatie zijn die past bij het beeld dat we in de visie 'Brandweer Groningen over morgen' voor ogen hadden. De Proatrondes krijgen in 2017 een vervolg met de Bieproatrondes met als speerpunt de systeemwereld(organisatie) en belevingswereld(vrijwilliger) bij elkaar brengen en elkaar informeren.
- Er zijn lokaal georiënteerde initiatieven gestart om vrijwilligers te werven. Deze zijn succesvol geweest wat opmerkelijk is als je kijkt naar het landelijke beeld dat het extreem veel moeite kost om het vrijwilligersbestand op peil te houden. Vrijwilligers vormen een belangrijke pijler van onze organisatie. Wij streven ernaar een aantrekkelijke organisatie te zijn voor vrijwilligers om aan verbonden te zijn. Het aantal vrijwilligers is in 2016 gelijk gebleven.
- Er is veel geïnvesteerd in Schoon Werken n.a.v. landelijke berichtgeving over de gezondheidsrisico's van vieze blusleding. Daarnaast zijn er naar aanleiding van een risico-inventarisatie en evaluatie een aantal verbeteracties uitgevoerd, en voldoen we aan de eisen van de arbeidsinspectie.

Wat heeft de uitvoering gekost?

Baten en lasten binnen het programma brandweer inclusief meldkamerfunctie:

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Vershil
Baten	37.878	37.878	38.453	575
Baten huisvesting	-	3.081	3.081	-
Lasten	38.069	38.395	38.829	-434
Lasten huisvesting	-	3.141	2.457	684
Resultaat voor reserve mutaties	-191	-577	249	826
Reserve mutaties	191	577	577	-
Reserve mutaties huisvesting	-	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	826	826

Het financiële resultaat van 826 duizend euro wordt toegelicht in de jaarrekening

2.2 Rampenbestrijding en Crisisbeheersing

Programma:	Rampenbestrijding en Crisisbeheersing
Portefeuillehouder:	Pieter Smit
Directeur:	Erik van Zuidam

Rampenbestrijding en Crisisbeheersing staat voor het uitvoeren van de multidisciplinaire taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Deze taken zijn als een programma binnen de gehele organisatie van VRG belegd en worden in nauwe samenwerking met de vaste crisispartners uitgevoerd. VRG heeft een regie- en platformfunctie voor de multidisciplinaire samenwerking tussen de verschillende partners waarmee ten tijde van crises kan of moet worden samengewerkt. In samenwerking met onze crisispartners staat onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het in beeld brengen en houden van de regionale risico's, het bepalen van beleid ten aanzien van het omgaan met deze risico's en het adequaat functioneren van de crisisorganisatie in onze regio voorop.

Wat wilden we bereiken?

Samen met onze partners zorgen voor een adequate voorbereiding op multidisciplinaire inzet tijdens rampen en crises. Uitvoering geven aan de wettelijke taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing, zoals beschreven in de Wvr en andere relevante wet- en regelgeving en het nakomen van bestuurlijke regionale afspraken.

Wat hebben we ervoor gedaan?

In het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing hebben we vanuit de organisatie VGR o.a. gewerkt aan de volgende dossiers:

Contextgericht werken

- Beleidsplan 2016-2019.
- We zijn gestart met de implementatie van het vastgestelde Beleidsplan 2016-2019 dat tot stand is gekomen op basis van het in 2016 geactualiseerde regionaal risicoprofiel. Dit wordt gedaan aan de hand van de in het beleidsplan vastgestelde beleidskeuzes en onze prioritaire thema's Aardbevingen, Nucleaire Veiligheid, Continuïteit van de vitale infrastructuur, Terrorismegevolgbestrijding, Water en Evacuatie.
- Staat van de Rampenbestrijding.
Eind 2016 is door de Inspectie van V&J de Staat van de Rampenbestrijding 2016 uitgebracht. Hierin geeft de Inspectie aan dat VRG in basis de organisatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing goed op orde heeft en op een aantal punten bovengemiddeld scoort. Ook zijn er een aantal verbeterpunten is een herkenbaar beeld.
- Ontwikkeling en actualisatie Rampbestrijding- en Incidentbestrijdingplannen.
Conform planning zijn verschillende rampbestrijdingsplannen geactualiseerd. Samen met de partners in crisisbeheersing en VRF is gestart met het ontwikkelen van het incidentbestrijdingsplan Hoofdvaarwegen.
- Relatie met (vitale) partners.
Naast het contact dat wij regulier onderhouden met vertegenwoordigers van de vitale infrastructuur, is in samenwerking met VRD en VRF een thema- en netwerkbijeenkomst georganiseerd waar teruggekeken is op de samenwerking en leerervaringen in de ijselweek/dansende hoogspanningslijnen in januari 2016. Ook was VRG vertegenwoordigd in het landelijke project Continuïteit van de Samenleving. In dit project werken veiligheidsregio's en vertegenwoordigers van de vitale infrastructuur samen aan het versterken van samenwerking en uitwisseling van kennis en informatie.

Het nieuwe vakmanschap (vernieuwing van de organisatie)

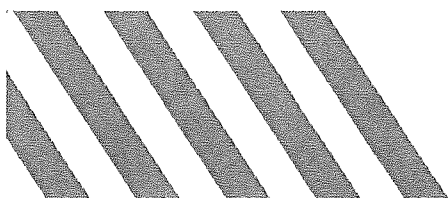
- **Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen (hierna: MOTO).**
In de eerste helft van 2016 is gewerkt aan de doorontwikkeling van MOTO aan de hand van een aantal deelonderwerpen o.a. ELO, Functievolsysteem, Oefenen van Rampbestrijdingsplannen. Het aantal opleidingen en oefeningen was daardoor beperkt. Het oefenjaar MOTO loopt vanaf september 2016 tot juni 2017. In de tweede helft van 2016 hebben we oefeningen georganiseerd voor de leden van het Commando Plaats Incident, het Regionaal Operationeel Team, en het Regionaal Beleidsteam en de Gemeentelijke Beleidsteams. In het kader van terrorismegevolgbestrijding zijn in samenwerking met onze partners informatiebijeenkomsten georganiseerd.
- **Evalueren en leren.**
Er hebben zich 8 incidenten voorgedaan die leidden tot opschaling naar GRIP 1 en één incident dat leidde tot opschaling naar GRIP 2 (treinongeval Winsum). In één situatie is een voorbereidend GRIP aan de orde geweest. Op basis van de evaluaties van deze incidenten zijn aanbevelingen en actiepunten geformuleerd ter versterking van de crisisorganisatie. Ook zijn van alle MOTO activiteiten evaluatieverslagen gemaakt, waarvan de aanbevelingen zijn geborgd in het kwaliteitssysteem van VRG.
- **Mobiele Commando Unit (hierna: MCU).**
De MCU – de opvolger van de huidige commando haakarmbak is na een gezamenlijk project met VRF opgeleverd. Na een uitgebreid test- en implementatietraject is de MCU in de 2^e helft van 2016 operationeel geworden.
- **Informatiemanagement.**
Ter ondersteuning van informatie-uitwisseling voor de operationele crisisorganisatie is de noordelijke multidisciplinaire veiligheidsbriefing ontwikkeld. Hiermee wordt relevante informatie, met betrekking tot evenementen, weersverwachting, en bereikbaarheidsgegevens van partners op een overzichtelijke manier aangeboden. Het doel: een crisisorganisatie die zich bewust is van de actuele risico's in de regio en optimaal is voorbereid op mogelijke incidenten. De regionale multidisciplinaire werkgroep informatiemanagement is actief geweest. In deze werkgroep werken vertegenwoordigers van de crisispartners samen om het proces informatiemanagement verder te ontwikkelen. Tot slot is op het gebied van informatiemanagement een gezamenlijke bijeenkomst van de drie noordelijke veiligheidsregio's en collega's van de politie georganiseerd om processen en inzichten op gebied van informatiemanagement te delen en af te stemmen.

Deelprogramma aardbevingen

Het deelprogramma aardbevingen speelt zich af in een complex veld van partijen die betrokken zijn bij de gaswinning in Groningen. VRG wil en moet in dat veld aansluiten op de relevante maatschappelijke en bestuurlijke netwerken, de kennis- en onderwijsinstellingen. Het deelprogramma richt zich op alle organisatieonderdelen en het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing. Vanuit het deelprogramma wordt een platformfunctie (kopgroep) gefaciliteerd en gecoördineerd voor provincie, gemeenten, waterschappen en veiligheidsregio ten behoeve van de bestuurlijke en juridische coördinatie op de gaswinning.

Noodzakelijk is om aan te sluiten bij relevante bestuurlijke – en maatschappelijke netwerken en bij relevante kennis- en onderwijsinstellingen.

- Samen met partners en relevante stakeholders zorgen voor een adequate voorbereiding op multidisciplinaire inzet na een zware aardbeving,
- Uitvoering geven aan wettelijke verantwoordelijkheden ten aanzien van advisering over risico's gepaard gaande met aardbevingen en risicocommunicatie.

Met focus is gewerkt aan de volgende dossiers:

Juridische procedures

- Op grond van de Wvr heeft VRG zelfstandige taken en bevoegdheden opgedragen gekregen op het gebied van brandweerzorg, rampen en crisis, waaronder 'het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand'. VRG heeft op verzoek van de minister van Economische Zaken op 27 mei 2016 een formeel advies uitgebracht ten behoeve van zijn voorgenomen instemmingsbesluit op het Winningsplan van de NAM. Op het ontwerp instemmingsbesluit van de minister is vervolgens door VRG op 28 juli 2016 een uitgebreide zienswijze geschreven. In reactie op het definitieve instemmingsbesluit heeft het bestuur VRG volgens dezelfde werkwijze op 10 november 2016 een beroepsschrift ingediend bij de raad van State.

Platform gaswinning (kopgroep)

- Ter voorbereiding en coördinatie van de juridische procedures, ten behoeve van alle decentrale overheden en betrokken waterschappen, heeft VRG het reeds opgerichte platform, de zogeheten kopgroep actief voortgezet. Periodiek vindt kennisuitwisseling plaats, werden kleine onderzoeken uitgezet, analyses en formele documenten opgesteld. De kopgroep fungeerde tevens als ambtelijk gesprekspartner van de ambtelijke organisatie van het ministerie van Economische Zaken. VRG faciliteert de kopgroep en fungeert als voorzitter.

Infrastructuur en Industrie

- VRG neemt actief deel aan de werkgroep en stuurgroep Industrie met het oogmerk om de industriële veiligheid met betrekking tot aardbevingsrisico's te onderzoeken en daarvoor een handreiking te bieden. VRG maakt deel uit van het platform Infrastructuur met hetzelfde doel.

Lesprogramma aardbevingen 'Aardbevingenwijzer'

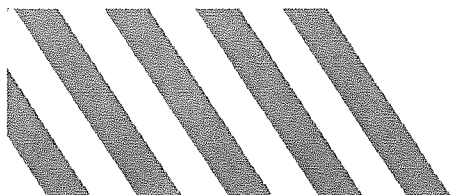
- Het lesprogramma is definitief ontwikkeld door VRG in samenwerking met scholen, de GGD Groningen, RUG (ontwikkelingspsychologie), Klassewijzer en overige deskundigen. Op een basisschool in Delfzijl is het lesprogramma als uniek programma gelanceerd en heeft daarmee de landelijke media gehaald waaronder het NOS jeugdjournaal. De wervingscampagne voor scholen om hieraan deel te nemen is gestart.

Onderzoek Gronings Perspectief

- VRG participeert in de begeleidingscommissie van 'Gronings Perspectief'. Dit betreft het onderzoek dat de RUG in samenwerking met GGD Groningen en de afdeling Onderzoek en Statistiek van de gemeente Groningen uitvoert. Het onderzoek richt zich op gezondheid, de beleving van veiligheid en het toekomstperspectief van de inwoners van de provincie Groningen,

Implementatie Incidentbestrijdingsplan

- Nadat het incidentbestrijdingsplan aardbevingen is vastgesteld is gestart met de implementatie van onderdelen van het plan in het operationele proces. De implementatie wordt via de overlegstructuur van crisisbeheersing uitgevoerd en gemonitord. De uitwerking van afspraken met nieuwe partijen over de rol en taken tijdens een crisis, waaronder de Nationaal Coördinator Groningen en het Centrum voor Veilig wonen, is opgestart.
- Na een uitgebreide oefencyclus met het scenario aardbevingen in 2015 is in 2016 vooral geoefend met de alarmeringsprocedure. Er is twee keer een alarmerings- en opkomstoefening georganiseerd.
- Gestart is met een onderzoek naar een professionele praktijkgerichte opleiding en training constructieve veiligheid voor alle operationele brandweerploegen. Daar waar mogelijk vindt dit plaats in samenwerking met betrokken kennisinstituten waaronder het EPI-kenniscentrum.

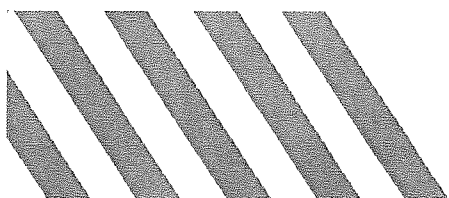

Wat heeft de uitvoering gekost?

De baten en lasten binnen het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing:

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Verschil
Baten	1.298	1.298	1.181	-117
Lasten	1.298	1.298	1.180	118
Resultaat voor reserve mutaties	-	-	1	1
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve	-	-	-	-
Reserve mutaties	-	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	1	1

Het financiële resultaat van 1 duizend euro wordt toegelicht in de jaarrekening.

2.3 Gemeentelijke Kolom Groningen

Programma:	Gemeentelijke Kolom Groningen
Portefeuillehouder:	L. Kompier
Directeur:	F. Wiertz

De Gemeentelijke Kolom Groningen (hierna: GKG) is het organisatieonderdeel van Veiligheidsregio Groningen dat als volwaardige crisispartner vanuit de één loketgedachte voor en met de 23 gemeenten in Veiligheidsregio Groningen de voorbereidende ('koude') taken voor de crisisbeheersing en de uitvoerende ('warme') taken bij incidenten, rampen en crises verzorgt. De GKG voorziet voor de organisatie van eigentijdse bevolkingszorg die voldoet aan de wettelijke vereisten, de landelijke (door het Veiligheidsberaad vastgestelde) visie en prestatie-eisen van 'Bevolkingszorg op orde 2.0' alsook de kwaliteitscriteria van GROOTER.

De GKG valt onder de verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur van VRG met een portefeuillehouder GKG. De GKG wordt gevormd door het Netwerkteam en het Team Bevolkingszorg en staat onder leiding van de Directie GKG, die sinds begin 2016 bestaat uit drie directeuren.

Het Netwerkteam is belast met zowel de regionale als lokale voorbereiding op en organisatie van bevolkingszorgprocessen (communicatie, publieke zorg, omgevingszorg, informatie en ondersteuning). Dit Netwerkteam draagt zorg voor de advisering, planvorming, beheer, opleiding, training en oefening. Per 2016 is het Netwerkteam gehuisvest bij VRG.

Het regionale Team Bevolkingszorg geeft tijdens een ramp of crisis uitvoering aan de bevolkingszorgtaken. Dit team bestaat uit ongeveer 300 regionale medewerkers van de 23 Groninger gemeenten en wordt op het gebied van communicatie aangevuld met medewerkers van de samenwerkende crisispartners.

Wat wilden we bereiken?

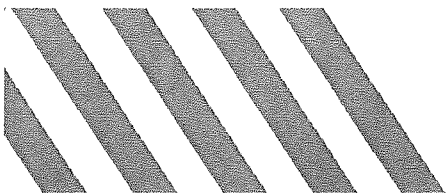
- Goede voorbereiding op incidenten, rampen en crises door planvorming, opleiden - trainen - oefenen, advisering, evaluatie en de organisatie van het regionale Team Bevolkingszorg.
- Een adequaat en effectief regionaal Team Bevolkingszorg bestaande uit regionale expertteams die binnen VRG snel kunnen worden ingezet om de kwaliteit en flexibiliteit te leveren voor gemeenten. Het Team Bevolkingszorg kent de volgende vastgestelde hoofdtaken: (crisis)communicatie, publieke zorg, omgevingszorg, informatie en ondersteuning (inclusief de preparatie nafase).

Wat hebben we ervoor gedaan?

Evaluatie en visitatie regionalisering GKG

In opdracht van het Algemeen Bestuur is de regionalisering van de GKG geëvalueerd. Aan de hand van de vooraf vastgestelde maatlat is een zelfevaluatie uitgevoerd en zijn stakeholders bevraagd door middel van een enquête. Aansluitend heeft een externe visitatie plaatsgevonden.

Uit de evaluatie blijkt dat de beoogde kwaliteitsverbetering en professionalisering van de GKG door de regionalisering is gerealiseerd. De organisatie, de taken en verantwoordelijkheden, alsook de werkwijze van de GKG zijn goed beschreven. De GKG voert de taken uit zoals afgesproken. De vorming van de GKG heeft, zowel voor wat betreft de warme als de koude organisatie, gezorgd voor bundeling van kennis en kunde en voor continuïteit in de dienstverlening. De GKG wordt beschouwd als een professionele organisatie en hét loket voor de gemeentelijke rampenbestrijding

en crisisbeheersing in VRG. De GKG is met de regionalisering een efficiënte organisatie geworden. De regionalisering heeft geleid tot een kostenreductie ten opzichte van de periode voor de regionalisering. Dit is vooral gerealiseerd door een forse reductie van personele inzet binnen de deelnemende gemeenten. De GKG is goed verbonden met de gemeenten en de taakverdeling tussen de gemeenten en GKG is doorgaans duidelijk.

De evaluatie biedt naar de toekomst toe een aantal thema's voor doorontwikkeling. Het gaat hierbij onder andere om het blijven investeren in de professionaliteit en continuïteit door opleiding, training en oefeningen, de borging van de crisisfuncties en het creëren van de daarvoor benodigde randvoorwaarden binnen de gemeenten. De lokale verbinding en het relatiebeheer met de gemeenten blijft belangrijk voor het draagvlak van de regionale aanpak en de gemeentelijke inbreng, onder andere met het oog op de herindelingen. De aansturing van de GKG binnen VRG een ontwikkelthema. De doorontwikkeling van de eigentijdse werkwijze van bevolkingszorg blijft onverminderd op de regionale en landelijke agenda staan. Professionaliteit, zelfredzaamheid, flexibiliteit en improvisatievermogen zijn hierbij belangrijke thema's.

De balans tussen het takenpakket en de beschikbare formatie van het Netwerkteam is een punt van aandacht en wordt meegenomen in de takenevaluatie.

Organisatie Team Bevolkingszorg

Het Team Bevolkingszorg is grotendeels op sterkte en opgeleid. Ervaringen tot nu toe bij inzetten zijn overwegend positief. Het vinden en behouden van voldoende en goede medewerkers blijft een doorlopend punt van aandacht. Er zijn verdere stappen gezet in de samenwerking op het vlak van bevolkingszorg in 3Noord-verband.

Team Bevolkingszorg telde in 2016 33 regionale functies met plaats voor 291 functionarissen, het team telde 285 medewerkers. Hiervan werden 255 door de gemeenten geleverd en 30 door de overige crisispartners, waaronder VRG. Bij gemeenten waren nog eens 305 lokale medewerkers beschikbaar die een (reguliere) rol kunnen vervullen bij een crisis (zoals bode, receptionist, GIS-medewerker e.d.)

Het Netwerkteam GKG telde in totaal 9 medewerkers (7,65 fte). De directie, bestaande uit gemeentesecretarissen, breidde begin 2016 als gevolg van het toegenomen strategische en organisatorische onderwerpen uit van twee naar drie directieleden ($\pm 0,3$ fte).

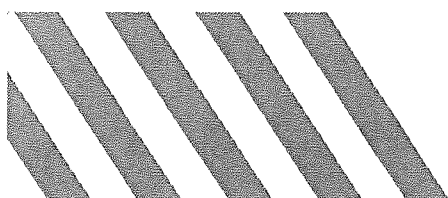
Het aantal alarmeringen voor het Team Bevolkingszorg, in het bijzonder de Officieren van dienst Bevolkingszorg bedroeg 139, een toename van 41 ten opzichte van 2015. De toename is deels te verklaren uit een meer zorgvuldige wijze van registreren en verder doordat de meldkamer de Officieren van dienst Bevolkingszorg steeds beter weten te vinden.

Het gaat hierbij om allerlei soorten meldingen, variërend van 'contact opnemen met...' tot zeven maal GRIP 1 en eenmaal GRIP 2 en één voorbereidend GRIP.

Opleiden, trainen en oefenen

Er is een vervolg gegeven aan het Opleiden, Trainen en Oefenen van de functionarissen en teams binnen het regionale team Bevolkingszorg. Het nieuwe beleidsplan voor GKG, dat nauw verbonden is aan het multidisciplinaire beleidsplan, is de basis voor de invulling van de activiteiten.

Het aantal activiteiten binnen het team Bevolkingszorg bedroeg 53. Hiervan waren 42 activiteiten alleen voor bevolkingszorg. Voorbeelden van activiteiten zijn 'basismodules crisismanagement' en 'lezen LCMS', functiegericht opleidingen, netwerkbijeenkomsten voor taakorganisatie en hard piket. Het deelnamepercentage aan OTO activiteiten team bevolkingszorg was 59%. In 2015 was dit 74%. Er werd deelgenomen aan elf multidisciplinaire activiteiten zoals CoPI oefendagen, ROT oefeningen, thema-college, uitwisseling RBT. Er zijn geen GBT oefeningen geweest vanwege het verschuiven van

de MOTO oefenjaarkalender met een half jaar. In de eerste helft van 2016 is geparticipeerd in meerdere MOTO werkgroepen zoals ELO, doelgroepen in beeld, functionarisvolgsysteem en de opleidingscyclus.

Planvorming

De planvorming voor Bevolkingszorg is compleet en actueel en is in lijn met de visie-elementen en prestatie-eisen van Bevolkingszorg op Orde 2.0, het Besluit veiligheidsregio's en het Regionaal Crisisplan VRG.

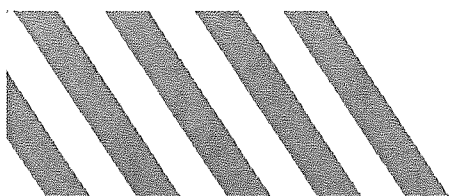
Binnen het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing is intensief meegewerkt aan de totstandkoming en actualisatie van de multidisciplinaire planvorming zoals de rampbestrijdingsplannen: Avebé TAK, JPB Delfzijl/Winschoten, Energystock Zuidwending, Stinoil Veendam, NAM UGS Grijpskerk, Reining Kolham en vier incidentbestrijdingsplannen, Aardbevingen, Euroborg, Waddenzee en Vaarwegen.

Wat heeft de uitvoering gekost?

De baten en lasten binnen het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing:

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Verschil
Baten	820	820	831	11
Lasten	920	920	846	74
Resultaat voor reserve mutaties	-100	-100	-15	85
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve	100	100	100	-
Reserve mutaties	100	100	100	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	85	85

Het financiële resultaat van 85 duizend euro wordt toegelicht in de jaarrekening.

2.4 GHOR

Programma:	Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio
Portefeuillehouder:	R. Michels/ B.C. Hoekstra
Directeur:	J. Rietveld

Wat wilden we bereiken?

GHOR Groningen adviseert overheden en niet-overheden, die zich bezig houden met geneeskundige hulpverlening in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing, vanuit geneeskundig perspectief, de GHOR Groningen coördineert en adviseert de voorbereiding op opgeschaalde geneeskundige hulpverlening. De GHOR Groningen stuurt de geneeskundige hulpverlening aan tijdens rampen en crises.

Kerntaken van de GHOR zijn hierin:

- Adviseren (stimuleren, verbinden en ondersteunen) in de koude fase.
- Regie, aansturing en coördinatie in de warme fase.

Om te voldoen aan een landelijk nieuw crisismodel voor de GHOR zijn we bezig om ons crisismodel aan te passen en opnieuw in te richten. De verwachting is dan tevens dat de komende jaren de kosten hoger uitpakken voor een grotere groep crisisfunctionarissen die op piket komen te staan

Wat hebben we ervoor gedaan?

Gronings perspectief

In de eerste helft van 2016 heeft VRG/GHOR actief geparticipeerd in de begeleidingscommissie van het onderzoek van de RUG onder de naam 'Gronings Perspectief'. Dit onderzoek is gericht op het in kaart brengen van de psychosociale gevolgen en welzijn die aardbevingen hebben op de inwoners van de Provincie Groningen. Een tussenrapportage in april en een eerste rapportage in juli is gepubliceerd. Het onderzoek heeft een looptijd van twee jaar en komt ten laste van het GHOR-budget.

Binnen de reguliere activiteiten zijn als bijzonderheden voor 2016 te melden:

Evenementenadvisering

- Meer dan 1000 adviezen gegeven aan gemeentes m.b.t. evenementen.
- Veel tijd geïnvesteerd in het evenement Delfsail.
- Extra tijd besteed aan de uitvoering van het regionale evenementenbeleid.

Beleid- en bestuur advisering

- Wisseling plaatsgevonden van portefeuillehouder.

Project informatiemanagement:

- Informatiemanagement binnen de GHOR vormgeven voor de koude- en warme fase.

Operationele inzetten en evaluaties:

- Inzetregistratieformulier operationele functies 2016.
- Het treinongeluk in Winsum in november dit jaar.

Organisatie

- Gewerkt aan de overdracht van GHOR medewerkers van de Gemeente Groningen naar VRG, dit zal in 2017 worden afgerond.

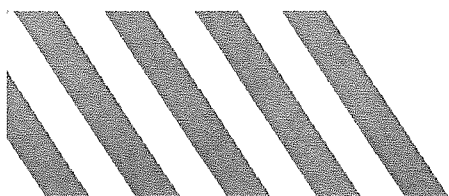

Wat heeft de uitvoering gekost?

De baten en lasten binnen het programma GHOR:

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Vershil
Baten	1.778	1.778	1.778	-
Lasten	1.778	1.988	1.476	512
Resultaat voor reserve mutaties	-	-210	302	512
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve	-	210	210	-
Reserve mutaties	-	210	210	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	512	512

Het financiële resultaat van 512 duizend euro wordt toegelicht in de jaarrekening.

3 Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

Het belangrijkste doel van VRG is de uitvoering van wettelijke taken op het gebied van Brandweertzorg, Rampenbestrijding & Crisisbeheersing. Daarnaast maken bestuurlijk gezien de GHOR en GK deel uit van VRG. De GHOR maakt organisatorisch onderdeel van de GGD uit. De GK voert haar taken zelfstandig uit vanuit een centrumorganisatie.

De voor de uitvoering van de taken van VRG gemaakte kosten worden, onder aftrek van rijksbijdragen toegerekend aan de deelnemende gemeenten, conform een vooraf overeengekomen verdeelsleutel. Deze verdeelsleutel is een mix van inwonerbijdrage en een verdeelsleutel die samenhangt met het fictief aandeel brandweertzorg in het gemeentefonds.

In 2015 is een landelijke herijking uitgevoerd naar de omvang en de verdeelmethodiek van de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor het OOV-cluster. Het groot onderhoud heeft geleid tot gewijzigde fictieve bedragen die in de algemene uitkering beschikbaar zijn voor cluster OOV. De wijzigingen zijn in het uitkeringsjaar 2016 in één keer ingevoerd. Het effect op de algemene uitkering wordt door een overgangsregeling voor het groot onderhoud in twee jaar gerealiseerd.

In de bepaling van de gemeentelijke bijdragen is ten aanzien van de verdeling als uitgangspunt verwezen naar de gemeenschappelijke regeling. De lijn uit artikel 24a van de gemeenschappelijke regeling VGR voor 2016 is gehanteerd. Hierdoor is de herijking volledig meegenomen in de berekening van de verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdragen 2016, met een demping en een aanvullende demping. In bijlage V 'Bijdragen deelnemende gemeenten' wordt nadere uitleg gegeven.

Naast genoemde gemeentelijke bijdrage zijn er geen bestuurlijk vast te stellen gebonden of vrij besteedbare lokale heffingen.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

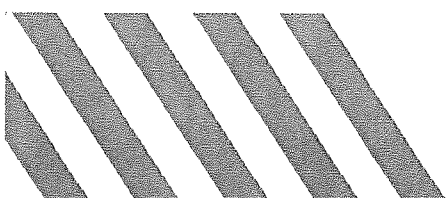
De beoordeling van de robuustheid van het weerstandsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

- Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.
- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit: de weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
- Een inventarisatie van de risico's.

In 2015 is met het algemeen bestuur de beleidsnota omtrent risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld. Deze nota heeft een meerjarig karakter en wordt tenminste eenmaal per vier jaar herzien. De bijlage met actuele risico's wordt periodiek herzien. Hierover wordt in de bestaande verantwoordingsstukken van de P&C-cyclus gerapporteerd.

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in het verhoudingsgetal:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit (vrij beschikbare reserves)}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit (uitkomst risico analyse)}}$$

Gemeenten verwachten dat gemeenschappelijke regelingen risicobewust handelen en de gevolgen van financiële calamiteiten zoveel mogelijk zelf opvangen. Om die reden is een zekere buffer aan te raden

De ratio weerstandsvermogen komt uit op 1,28 beschikbare weerstandscapaciteit (reserves: 2.754) gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit (risico's: 2.100). Hiermee valt de ratio binnen de door het algemeen bestuur vastgestelde bandbreedte van 1,0 en 1,4.

Hierbij is de kanttekening te plaatsen dat er één risico wordt onderkend waarvan niet in te schatten is wat de kosten zullen zijn bij optreden.

Beschikbare weerstandscapaciteit van VRG

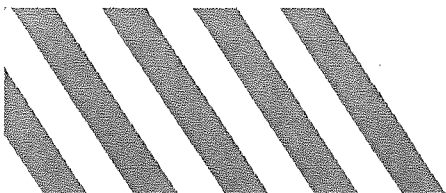
Wanneer de aan het bestuur voorgelegde bestemmingsvoorstellen van 2016 in de jaarrekening opgenomen worden verwerkt, resulteert dit in het weerstandsvermogen:

Reserves	31-12-2015	Bestemming resultaat 2015	1-1-2016	Onttrekking 2016	31-12-2016	Bestemming resultaat 2016	1-1-2017	Weerstandsvermogen
Algemene reserves								
VRG	1.954	111	2.065	-	2.065	689	2.754	2.75
GKG	-	100	100	-100	-	-	-	-
Totaal algemene reserves	1.954	211	2.165	-100	2.065	689	2.754	2.754
Bestemmingsreserve								
Materieel VRG	2.011	-	2.011	-	2.011	-	2.011	
BTW GKG	129	-	129	-	129	-129	-	
Frictiekosten	191	-	191	-191	-	-	-	
Nieuw Beleid	-	386	386	-386	-	-	-	
Aanvullende damping herijking						200	200	
Huisvesting						663	663	
BTW GHOR	-	210	210	-210	-	-	-	
Totaal bestemmingsreserve	2.331	596	2.927	-787	2.140	734	3.134	
Totale reserves	4.285	807	5.092	-887	4.205	1.423	5.628	2.754

Tot het weerstandsvermogen wordt de algemene reserve VRG gerekend. Deze is beschikbaar voor alle programma's om een tekort in de exploitatie op te vangen en ter dekking van de risico's.

Niet tot het weerstandsvermogen worden de bestemmingsreserves gerekend:

- Materieel VRG is (grotendeels) bestemd om de kapitaallasten op de toekomstige investeringen te dekken. Het gaat hierbij om activa die door het Rijk zijn geschonken waarvan vervanging voor eigen rekening komt. VRG stelt in de begroting een meerjaren-investeringsbegroting op die nader inzicht geeft in toekomstige uitputting van deze reserve.
- Aanvullende damping herijking is bedoeld om in 2017 gemeenten die nadeel ondervinden van het wijzigen van de kostenverdeelsleutel over 2016 te compenseren. Dit is het gevolg van het herijken van de verdeling van middelen in het cluster OOV voor brandweerzorg en rampenbestrijding over 2016.

- Huisvesting wordt in 2017 ingezet voor afschrijvingskosten en onderhoudskosten 2016 voor de overname van kazernes die in 2016 niet afgerond zijn.

Vanuit de resultaatsbestemming 2016 worden de volgende voorstellen gedaan:

Algemene reserve

- VRG 689 duizend euro toe te voegen. Uit het resultaat van het programma GHOR (512 duizend euro), het programma GKG (85 duizend euro) het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing (1 duizend euro) tenslotte van programma Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie (2 duizend euro). 90 duizend euro toe te voegen vanuit de vrijval van de bestemmingsreserve BTW gemeentelijke kolom.

Bestemmingsreserve

- Aanvullende demping herijking te vormen ter grootte van 200 duizend euro uit het programma Brandweezorg incl. meldkamerfunctie. Deze dient ter compensatie voor gemeenten ten gevolge van het wijzigen van de kostenverdeelsleutel vanwege de herijking van de verdeling van middelen in het cluster OOV voor brandweezorg en rampenbestrijding over 2016,
- Huisvesting te vormen ter grootte van 663 duizend euro voor onderhoud en overname van kazernes.

Benodigde weerstandscapaciteit

De risico's voor uitvoering van de veiligheidsregio-taken worden conform vastgesteld beleid gemonitord in het kader van de P&C cyclus. Onderstaand overzicht geeft een beeld van de risico's die VRG onderkent met mogelijke financiële consequenties:

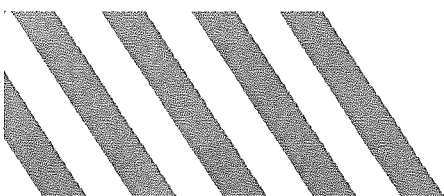
Risico	Actueel vanaf	Bedrag structureel	Bedrag incidenteel	Kans
FLO-ontwikkelingen	2015	250	50	Hoog
Gezond en veilig werken	2016	300		Hoog
Overdracht MkNN naar LMO, incl. verlies OMS vergoeding	2021	600	200	Hoog
Informatievoorziening	2016	200		Hoog
Inzet en evaluatie bij grote calamiteiten	2014		250	Hoog
Claims van derden	2014		250	Midden
Claims van eigen personeel	2014		200	Midden
Versneld afschrijven materieel	2014		150	Hoog
Huisvesting- achterstallig Onderhoud	2016		150	Hoog
Organisatorische wijzigingen	2014	PM		Hoog
Totaal		1.350	1.250	
Totaal met kans 'Hoog'		1.350	800	

De risico's worden toegelicht in bijlage II 'Risico's'.

Beoordeling toereikendheid weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen komt uit op 1,28 beschikbare weerstandscapaciteit

Uit bovenstaande actuele risico inventarisatie volgen twee soorten risico's: risico's die bij optreden tot structurele lastenverzwaring leiden en risico's die bij optreden tot incidentele lastenverzwaring leiden. In het eerste geval moet een keus gemaakt worden: de gemeentelijke bijdrage aan VRG wordt verhoogd of VRG past haar bedrijfsvoering aan en bezuinigd. Er kan tevens besloten worden tijdelijk

de vrij beschikbare reserves aan te wenden. Uitgangspunt voor de beoordeling van het weerstandsvermogen is dat we dit maximaal één jaar doen. Voor risico's met een incidenteel karakter kunnen vrij beschikbare reserves worden aangehouden. Bovenstaand overzicht laat zien dat de benodigde weerstandscapaciteit € 2.150.00 is wanneer we volgens afspraak alleen de risico's met een hoog kans percentage meenemen.

Overige kengetallen

Kengetallen	2015	Begroting 2016	2016
Netto schuldquote	17,2%	47,2%	34,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	17,2%	47,2%	34,6%
Solvabiliteitsratio	32,4%	17,0%	23,0%
Structurele exploitatieruimte	0,5%	-2,2%	-2,5%
Grondexploitatie	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote is gestegen door het aantrekken van langlopende financiering voor de overgenomen kazernes in 2016. Het transitieproces is nog gaande. Doordat niet alle geplande kazernes ultimo 2016 zijn overgenomen, is de aangetrokken financiering lager dan begroot. De solvabiliteitsratio valt mede daardoor hoger uit. Er is in 2016 een positief financieel resultaat behaald.

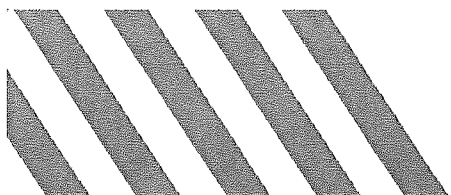
De structurele exploitatieruimte (voor reserve mutatie) is negatief, conform begroting. Omdat de negatieve structurele exploitatieruimte was voorzien in 2016, is uit het resultaat van 2015 een bestemmingsreserve gevormd voor structurele lasten in 2016, welke waren gerelateerd aan indexatie en nieuw (structureel) beleid. Deze waren bij het opstellen van de begroting 2016 onbekend. Door incidenteel meevallende kosten en baten is uiteindelijk wel een positief financieel resultaat gehaald na mutaties van reserves.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Tot en met 2015 waren de kazernes, waarin VRG is gehuisvest, in eigendom van de gemeenten, waar tevens de verantwoordelijkheid voor het onderhoud lag. In 2016 is besloten om met terugwerkende kracht per 1 januari 2016 de kazernes over te dragen aan VRG danwel een huurcontract op te stellen. Ultimo 2016 zijn 22 kazernes overgedragen aan VRG. Tevens zijn 5 huurcontracten opgesteld voor de kazernes die in eigendom blijven van de gemeenten. Voor twee kazernes geldt dat deze in eigendom blijven van de gemeente gelet op de nieuwbouwplannen. De transitiefase van eigendomsoverdracht en huurafspraken is nog niet afgerond, met alle gemeenten voor de overige 10 kazernes lopen wel de gesprekken om de transitie volledig af te ronden met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2016 conform het bestuursbesluit februari 2016.

Voor de kazernes in eigendom is het gewenste kwaliteitsniveau gesteld op niveau 3 (redelijk) volgens NEN 2767. Om deze kwaliteit te waarborgen worden voor de eigendomslocaties meerjarige onderhoudsplanningen opgesteld. Bij de huurlocaties wordt gestreefd om een vergelijkbaar kwaliteitsniveau vast te leggen in de huurovereenkomsten. Het onderhoudsbudget is gebaseerd op het huidige areaal en op een prijspeil van 18 euro (ex btw) per m2 BVO. De kapitaalslasten zijn berekend op de koopprijs, dit is de boekwaarde van de kazerne op 1 januari 2016 bij de gemeenten.

VRG is verantwoordelijk voor het onderhoud van het in 2014 van gemeenten overgenomen materieel. Het onderhoud van dit materieel vindt plaats conform de onderhoudskalender. Doordat

de investeringscyclus van dit materieel waaraan veelal een aanbestedingstraject gekoppeld is, is vertraagd, is een onderschrijding deze kapitaallasten te zien. De aanbestedingen zijn inmiddels voortvarend opgepakt en de nodige inhaalslagen worden gemaakt.

3.4 Financiering

Het treasurystatuut is vanaf 1 januari 2014 van toepassing. Hierin is bepaald dat VRG haar investeringen in beginsel financiert uit eigen middelen. Wanneer de eigen financieringsmiddelen ontoereikend zijn, kan voor investeringen aanvullende financiering kan worden aangetrokken. De omvang en looptijd van deze leningen is afgestemd op de omvang en levensduur van de materiële vaste activa en de aflossing is gepland binnen de kaders voor de renterisiconorm en de kasgeldlimiet, zoals bedoeld in de Wet financiering decentrale overheden. Het beleid is defensief en risicomijdend en erop gericht om de financieringsrisico's zo goed als mogelijk te beheersen. Bij de financiering worden geen zekerheden verstrekt en worden geen afgeleide financiële instrumenten ingezet.

Eind 2016 stonden er zeven leningen in de boeken voor een totaalbedrag van 10,4 miljoen euro. Deze zijn aangetrokken voor de financiering van 22 overgenomen kazernes en voor de overgenomen activa van de gemeenten in 2014.

Liquiditeitspositie

Met de huisbankier, Bank Nederlandse Gemeenten (hierna: BNG), is er een krediet- en depotarrangement vastgelegd van 3,3 miljoen euro voor de kortlopende negatieve saldi in rekening-courant. Twee kasgeldlening met een looptijd van een paar maanden zijn aangetrokken voor tijdelijke aanzuivering van benodigd werkkapitaal. Deze kasgeldleningen genereerde een kleine rentebate. Voor de aankoop van de kazernes zijn langlopende leningen aangetrokken op het moment dat de koop zich daadwerkelijk voltrok.

Schatkistbankieren

Sinds 15 december 2013 is de 'Wet verplicht schatkistbankieren' van toepassing. Deze verplicht VRG om haar overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist. Dit met uitzondering van het saldo tot het geldende drempelbedrag 0,75% van het begrotingstotaal dit bedraagt in 2016 € 340.000. De naleving van de regeling is conform het gewijzigde BBV opgenomen in de toelichting op de balans, onderdeel kortlopende vorderingen. Hieruit blijkt dat het drempelbedrag niet wordt overschreden.

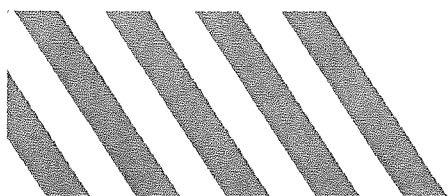
Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld voor de periode van maximaal één jaar geleend mag worden. De kasgeldlimiet bedroeg in 2016 € 3.678.000 dit limiet is 8,2% van de totale begroting 2016. De gemiddelde netto vlottende schuld heeft het kasgeldlimiet niet overschreden.

Kasgeldlimiet	1e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
Gem. netto vlottende schuld	-1.108	- 621	2.010	- 769
Kasgeldlimiet	3.678	3.678	3.678	3.678
Ruimte onder kasgeldlimiet	4.786	4.229	1.668	4.447

Renterisiconorm

De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan één jaar. Dit risico blijft bij herfinanciering binnen de renterisiconorm. Bij het samenstellen van de

leningenportefeuille is ervoor gezorgd dat ook in de toekomst de renterisiconorm niet wordt overschreden.

Renterisico norm	2016
Begrotingstotaal	44.855
Voorgeschreven percentage	20%
Risico norm	8.971
Rente herzieningen	0
Aflossingen	<u>2.500</u>
Rente risico	2.500
Renterisico norm	8.971
Rente risico	<u>2.500</u>
Ruimte onder de renterisico norm	6.471

3.5 Bedrijfsvoering

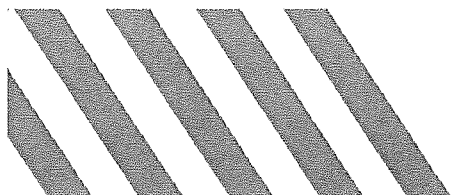
Binnen Bedrijfsvoering en DPOO worden alle ondersteunende taken verricht waaronder financiën, personeelszaken, facilitaire zaken, informatiemanagement en inkoop.

De aandacht is vooral gericht geweest op:

- Overname/huur van kazernes inclusief financiering en inrichten van een beheersorganisatie voor het beheer en onderhoud.
- Informatie veiligheidsbeleid, veel aandacht is besteed aan invoering wet meldplicht Datalekken.
- Doorontwikkelen meerjarenperspectief en begroting, waardoor de meerjarendoorkijk kwalitatiever in beeld komt.
- Instroom & uitstroom, in totaal zijn er 42 vacatureprocedures doorlopen. Er zijn 34 medewerkers in dienst gekomen, 18 medewerkers hebben VRG verlaten.
- Voor de GKG zijn werkplekken gerealiseerd in het pand van VRG. De overgang van de GHOR naar de Veiligheidsregio voorbereid.
- Het vaststellen van functiehuis en het formatieplan beroepsbrandweer Stad. In 2017 wordt hier invulling aan gegeven.
- Implementatie van Mijnvrg.nl waarin medewerkers zelf hun verlof kunnen bijhouden en waarin hun loonstrook en jaaropgave beschikbaar is.
- Voorbereiding van de invoering van het IKB, zodat dit in januari 2017 van start kan gaan.
- De organisatie-evaluatie is afgerond en de visitatie is uitgevoerd. De verbeterpunten die niet direct konden worden uitgevoerd, zijn onderdeel gemaakt van het organisatie-ontwikkelplan.

3.6 Verbonden partijen

- Stichting beheer Openbare Voorzieningen Meldkamer Noord-Nederland:
In 2015 heeft VRG via de 'Samenwerkingsovereenkomst MkNN' een belang in de Stichting Beheer Openbare Voorziening Meldkamer Noord-Nederland, gevestigd te Drachten. De Stichting MkNN heeft als doel: het verwerven, het beheren en verhuren van een register goed ten behoeve van de MkNN en is hiermee in 2011 gestart. De stichting is een onderneming zonder winststreven en keert het overgebleven resultaat uit aan de deelnemende partijen. Het eigen vermogen einde boekjaar 2016 en het resultaat over het boekjaar 2016 zijn derhalve nihil.
- Stichting Brandweeropleidingen Noord:

De bestuurlijke deelname, samen met VRF en VRD, in de Stichting Brandweeropleidingen Noord (hierna: BON) benadert de definitie van een verbonden partij. Er is volgens de statuten geen sprake van een financieel belang in de stichting. De stichting is aandeelhouder in de BON BV. De BON B.V. heeft een 100%-deelneming in Oefencentrum Noord B.V. en Brandweeropleidingen Noord B.V.

3.7 Grondbeleid

VRG heeft het eigendom van 22 kazernes van gemeenten overgenomen. Hiermee was de aankoop van 21 percelen grond gemoeid en 1 perceel met een erfdienstbaarheid constructie. VRG is voornemens in 2017 meer gronden inclusief kazernes over te nemen, conform bestuursbesluit van februari 2016. Enkele percelen zullen worden gekocht ten behoeve van nieuwbouw van kazernes en opleidingsfaciliteiten.

Alle gronden worden ingezet voor eigen gebruik, er is geen sprake van grondexploitatie met andere doeleinden dan waarvoor VRG is ingezet.

3.8 Kengetallen

Hoewel we dit jaar wederom een stap gemaakt hebben in de verslaglegging, gaat onze ambitie ten aanzien van de kwaliteit van de verantwoordingsdocumenten verder. De bedoeling is om toe te groeien naar een document dat naast organisatorische ontwikkelingen en financiële resultaten ook voldoende informatie geeft over de operationele en overige (beheers)resultaten. We hebben een eerste stap gezet met kengetallen, welke in de loop van de tijd worden verfijnd en uitgebouwd. Het streven is de inhoudelijke verbinding van VRG met het bestuur en politiek hiermee te verstevigen.

Operationele indicatoren	2015	2016
Aantal GRIP incidenten	6	9
Aantal reddingen bij brand	14	13
Aantal doden bij brand	2	-
Opkomsttijden	10:23	9:43
Aantal kazernes	40	39
Aantal inkomende telefoontjes MkNN		34.003
Aantal uitgaande telefoontjes MkNN		25.544
Aantal alarmeringen	4.231	4.202
Aantal inzetten	3.658	3.505
- Brand	2.039	2.198
- Hulpverlening	858	782
- Waterongevallen	177	196
- Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen	259	297
- Anders	325	32
Aantal vrijwilligers	717	719
Vrijwilligersinstroom	10,7%	8,1%
Vrijwilligersuitstroom	6,7%	7,8%
BRZO controles 3Noord		47
Toezicht controles gebouwen		2.785
Waarvan hercontroles		1.090

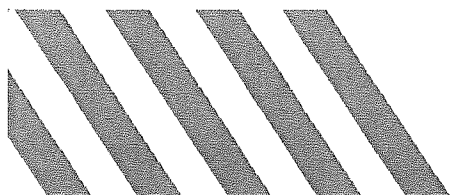

De volgende incidenten waar de verschillende kolommen van VRG betrokken bij zijn geweest hebben zich voorgedaan waarbij een GRIP is afgekondigd:

Datum	Incident	Grip
3 januari	Dansende hoogspanningsleidingen (ijsafzetting)	Voorbereiden
25 januari	Gaslekkage Winschoten	1
30 maart	Stroomstoring De Marne	1
7 april	Woningbrand Groningen	1
3 mei	Brand bedrijfsgebouw Scheemda	1
8 augustus	Bomdreiging Groningen	1
20 september	Gevonden explosieven Groningen	1
19 oktober	Woningbrand Groningen	1
18 november	Treingongeval Winsum	2
30 december	Brand winkelpanden Delfzijl	1

Bij de bestrijding van incidenten zijn er geen ernstige problemen of incidenten met het eigen personeel geweest. Hoewel tijdens de jaarwisseling er twee incidenten zijn geweest waarbij de brandweer en andere hulpdiensten zijn belemmerd in de uitvoering van hun taken. Omdat dit helaas vaker voorkomt zijn er trainingen agressie & geweld gevolgd door een aantal van onze hulpverleners. Het evenement DelfSail heeft plaatsgevonden. VRG is nauw betrokken geweest bij de organisatie op het gebied van evenementenveiligheid. Dit evenement is succesvol en zonder noemenswaardige incidenten verlopen.

Jaarrekening

4 Balans

ACTIVA	31-12-2016	31-12-2015	PASSIVA	31-12-2016	31-12-2015
Vaste activa			Vaste passiva		
Materiële vaste activa	22.972	13.408	Algemene reserve	2.065	1.954
			Bestemmingsreserve	2.140	2.330
			Resultaat voor bestemming	1.423	807
			Voorzieningen	1.643	1.153
			Vaste schulden	10.400	5.000
Totaal vaste activa	22.972	13.408	Totaal vaste passiva	17.671	11.245
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Uitzettingen < 1 jaar	1.474	2.311	Schulden < 1 jaar	6.793	4.490
Liquide middelen	18	16			
Totaal vlottende activa	1.492	2.327	Totaal vlottende passiva	6.793	4.490
Totaal activa	24.464	15.734	Totaal passiva	24.464	15.734

4.1 Toelichting op de balans

Vaste activa

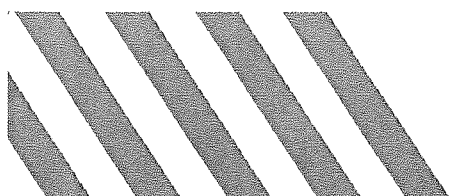
Materiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2015	Investerings 2016	Onderhanden 2016	Boekwaarde Desinv. 2016	Afschrijvingen 2016	Boekwaarde 31-12-2016
Gronden en terreinen	-	1.225	-	-	-	1.225
Bedrijfsgebouwen	-	7.192	-	-	292	6.901
Vervoermiddelen	9.494	391	919	-	1.287	9.517
Machines, apparaten en installaties	1.795	1.532	23	7	471	2.871
Overige materiële vaste activa	2.119	698	14	3	370	2.459
Totaal	13.408	11.039	956	10	2.420	22.972

Een specificatie van de materiële vaste activa is opgenomen in bijlage III 'Vaste activa'.

De boekwaarde van de materiële vaste activa is fors toegenomen door de overname van kazernes.

De onderhanden investeringen van 2016 bestaan uit het casco van een vijftal tankautospuitten. Los van de investeringen in kazernes is de boekwaarde van de activa marginaal toegenomen. De effecten van de in beweging gezette herinvesteringscyclus worden in de periode 2017-2022 zichtbaar.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	31-12-2016	31-12-2015
Vorderingen op openbare lichamen	1.436	747
Rijks schatkist	-	1.559
Overige vorderingen	38	4
Totaal	1.474	2.311

De vordering op openbare lichamen betreft het nog af te rekenen financiële resultaat van de GHOR met de gemeente Groningen en de nog te ontvangen laatste termijn van een aantal subsidies. Aan de Groninger gemeenten is in december de compensabele btw van de GKG in rekening gebracht. Gelet op het karakter en de kredietwaardigheid van de debiteuren wordt voor deze vorderingen geen voorziening getroffen.

Liquide middelen

	31-12-2016	31-12-2015
Bank en giro saldi	13	13
Kas	5	3
Totaal	18	16

Dit betreft de saldi van de bankrekeningen bij de BNG en Triodos bank en het kassaldo. Er is met de BNG een overeenkomst schatkistbankieren, zodra het banksaldo boven de 340 duizend euro uitkomt wordt het hogere saldo automatisch door de BNG afgeroomd.

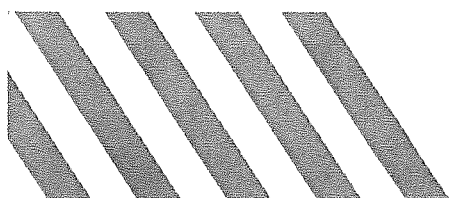
Vaste passiva

Algemene reserve

	31-12-2015	Res. bestemming 2015	1-1-2016	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2016
VRG	1.954	111	2.065	-	-	2.065
GKG	-	100	100	-	-100	-
Totaal	1.954	211	2.165	-	-100	2.065

De bestemming van het resultaat 2015 is verwerkt conform bestuursbesluit bij de vaststelling van de jaarrekening 2015.

De onttrekking uit de algemene reserve GKG is conform de begroting 2016. Deze diende ertoe de begroting van de GKG sluitend te krijgen.

Bestemmingsreserve

	31-12-2015	Res. bestemming 2015	1-1-2016	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2016
Materieel VRG	2.011	-	2.011	-	-	2.011
Frictiekosten	191	-	191	-	-191	-
BTW GKG	129	-	129	-	-	129
Nieuw Beleid	-	386	386	-	-386	-
BTW GHOR	-	210	210	-	-210	-
Totaal	2.330	596	2.927	-	-787	2.140

De resultaatsbestemming 2015 is verwerkt conform bestuurlijke vaststelling van de jaarrekening 2015. In overeenstemming met het bestuursbesluit van 4 juli 2014 is de onttrekking uit de reserve frictiekosten gedaan voor de (laatste termijn van de) vergoeding van frictiekosten aan de gemeente Groningen.

De onttrekking aan de reserve BTW GHOR en de reserve Nieuw Beleid zijn gedaan in overeenstemming met de vastgestelde begroting 2016.

De BTW GHOR is bedoeld ter dekking van de hogere lasten inzake het personeel van de GHOR op de loonlijst van de gemeente Groningen. In de loop van 2017 wordt het personeel in dienst genomen door VRG, dit leidt ook in 2017 tot meerkosten inzake BTW op deze personeelskosten.

De onttrekkingen aan de reserve Nieuw Beleid zijn voor de activiteiten in de Eemshaven, opleidingskosten en personeelskosten beheer huisvesting.

Voorzieningen

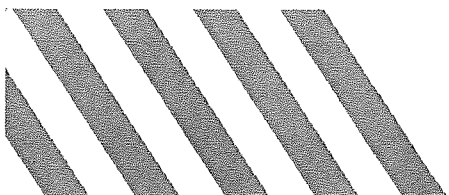
	31-12-2015	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	31-12-2016
Personeel gerelateerd	500	841	-48	-263	1.030
BTW herziening kazernes	612	-	-13	-	599
Afbouwregeling vrijwilligers	40	-	-	-27	13
Totaal	1.153	841	61	290	1.643

Personeel gerelateerd

Deze voorziening bestaat uit twee elementen: één voor opgelopen gezondheidsschade door medewerkers en de WW verplichting voor voormalige werknemers die zijn oorsprong vindt in de regionalisering.

Een medewerker van VRG heeft gezondheidsschade opgelopen tijdens het uitoefenen van zijn beroep. De verzekeraar heeft het standpunt ingenomen dat de hieruit voortvloeiende kosten niet onder de dekking van de verzekering vallen. Vooruitlopend op de definitieve uitkomst van het traject met de verzekeraar is in het kader van goed werkgeverschap een voorziening gevormd.

VRG is eigenrisicodragers voor de WW. De kosten van de WW-uitkering van medewerkers waarvan afscheid wordt genomen, ook na een tijdelijk dienstverband, komen voor rekening van VRG. Voor de oud-medewerkers waarbij een verband bestaat tussen de WW-uitkering en de regionalisering is voor de maximale verplichting een voorziening getroffen.

BTW herziening kazernes

VRG vergoedt de kosten van de gemeenten die een kazerne hebben gebouwd of verbouwd na 2004 als een deel van het destijds gecompenseerde BTW bedrag met betrekking tot deze bouwactiviteiten terugbetaald moet worden aan de fiscus. De gesprekken met de belastingdienst zijn grotendeels gevoerd en hebben in één zaak tot een beschikking geleid. Voor de kazerne van Nieuwe Pekela is met de belastingdienst in 2016 overeenstemming bereikt, hetgeen tot een vrijval van de voorziening heeft geleid.

Afbouwregeling vrijwilligers

In 2014 is de regeling vrijwilligers vastgesteld waarin de vergoedingen voor de verschillende activiteiten voor de vrijwillige brandweer zijn opgenomen. Hiermee zijn eerdere regelingen van de gemeentelijke brandweerkorpsen komen te vervallen. Via het sociaal statuut worden vrijwilligers in de periode 2014-2017 gecompenseerd voor een inkomstendaling. De voorziening ultimo 2016 bestaat uit de te verwachte betaling voor 2017. De aanwending heeft betrekking op de vergoeding over 2016.

Vaste schulden

	31-12-2015	Opgenomen	Afgeleest	31-12-2016
Banklening BNG I	2.500	-	2.500	-
Banklening BNG II	2.500	-	-	2.500
Banklening BNG III	-	1.100	-	1.100
Banklening BNG IV	-	2.000	-	2.000
Banklening BNG V	-	1.200	-	1.200
Banklening BNG VI	-	1.200	-	1.200
Banklening BNG VII	-	1.000	-	1.000
Banklening WSB I	-	1.400	-	1.400
Totaal	5.000	7.900	2.500	10.400

De specifieke kenmerken van iedere afzonderlijke lening staat vermeld in bijlage IV 'Geldleningen'. De leningen BNG I en BNG II zijn afgesloten in 2014 en gebruikt voor opbouw van werkkapitaal en de financiering van een deel van de vaste activa zoals is overgenomen van de gemeenten. De leningen afgesloten in 2016 zijn gebruikt voor de financiering van 22 van gemeenten overgenomen kazernes.

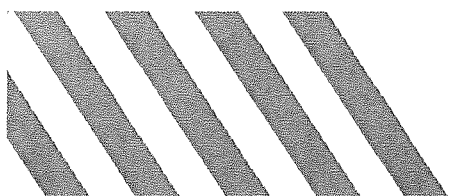
Plottende passiva

Netto schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	31-12-2016	31-12-2015
Overige schulden	5.855	4.468
Vooruit ontvangen bedragen	118	-
Bank- en giro saldi	820	22
Totaal	6.793	4.490

Overige schulden

- Personeelskosten (3,2 miljoen euro)
Het saldo bestaat uit nog af te dragen loonheffing, pensioenlasten voor december en het nog te betalen salaris aan de vrijwilligers over het vierde kwartaal. De opgebouwde verplichting van 7 maanden vakantiegeld (IKB) voor het dagdienstpersoneel en de nog te vergoeden loonkosten van het GKG personeel aan de verschillende gemeenten.

- Huisvesting (1,7 miljoen euro)
Er zijn nog bedragen te vergoeden aan gemeenten voor huur van kazernes en overige huisvestingskosten gerelateerd aan de huisvestingstransitie van 2016. Dit is nieuw ten opzichte van 2015.
- Overig (0,95 miljoen euro)
Dit bestaat uit openstaande facturen ontvangen in 2017 waarvan de kosten betrekking hebben op 2016.

Vooruit ontvangen bedragen

Dit betreft voor twee medewerkers ontvangen vergoeding voor frictiekosten van de gemeente waar zij werkzaam waren. Voor meerdere jaren is een vergoeding ontvangen ter compensatie van de hoger te betalen salarislasten ten opzichte van het formatieplan.

Bank- en giro saldi

Één bankrekening die wordt aangehouden bij de BNG vertoonde een creditsaldo.

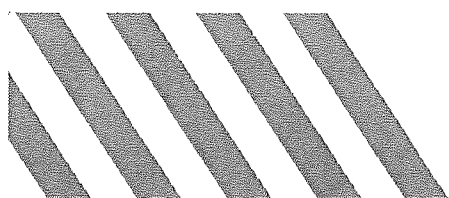
5 Overzicht van baten en lasten

	Begroting 2015	Realisatie 2015	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie 2016	Vershil
Bijdrage gemeente	33.547	33.047	33.929	37.010	37.011	1
BDuR	6.950	6.985	6.960	6.960	6.955	-5
Overige baten	1.036	1.491	885	885	1.358	473
Totale baten	41.533	41.523	41.774	44.855	45.324	469
Lasten	41.690	41.245	42.065	45.742	44.788	954
Totale lasten	41.690	41.245	42.065	45.742	44.788	954
Resultaat voor reserve mutaties	-157	279	-291	-887	536	1.423
Reserve mutaties	157	528	291	887	887	-
Resultaat na reserve mutaties	-	807	-	-	1.423	1.423

Dit resultaat is als volgt verdeeld over de vier programma's:

	Resultaat voor reserve mutaties	Reserve mutaties	Resultaat na reserve mutaties
Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie	-375	577	202
Brandweezorg huisvesting	624	-	624
Subtotaal brandweezorg incl. meldkamerfunctie	249	577	826
Rampenbestrijding en Crisismanagement	1	-	1
Gemeentelijke Kolom Groningen	-15	100	85
GHOR	302	210	512
Totaal VRG	536	887	1.423

Allereerst wordt het resultaat voor reservemutaties per programma toegelicht, waarbij per toelichting wordt aangegeven of dit een structureel of incidenteel karakter heeft. Vervolgens worden de bestuurlijk vastgestelde reservemutaties beschreven. Tenslotte wordt per programma een overzicht gegeven van de incidentele componenten uit het resultaat voor reservemutaties.

5.1 Toelichting baten en lasten per programma

Programma: Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie (inclusief huisvesting)

	Begroting 2015	Realisatie 2015	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie 2016	Vershil
Bijdrage gemeente	31.724	31.224	32.082	32.082	32.082	-
Bijdrage gemeente huisvesting	-	-	-	3.081	3.081	-
BDuR	5.301	5.336	5.311	5.311	5.307	-4
Overige baten	601	1.155	485	485	1.064	579
Totale baten	37.626	37.715	37.878	40.959	41.534	575
Lasten	37.626	37.624	38.069	38.455	38.829	-374
Lasten huisvesting	-	-	-	3.081	2.457	624
Totale lasten	37.626	37.624	38.069	41.536	41.286	250
Resultaat voor reserve mutaties	-	91	-191	-577	249	826
Reserve mutaties	-	371	191	577	577	-
Resultaat na reserve mutaties	-	462	-	-	826	826

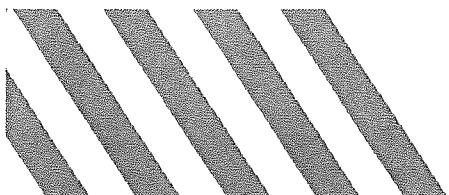
Brandweezorg

Binnen brandweezorg worden alle brandweertaken uitgevoerd, van preventie, pro-actie, preparatie en repressie tot aan nazorg. Van het ontwikkelen en uitvoeren van preventieplannen, toezicht houden en handhaven, opleiden en oefenen van repressief personeel, tot het aanschaffen en onderhouden van materieel. Dit alles staat in het teken om goed uitgerust alle brandweertaken uit te kunnen voeren. Al deze activiteiten zijn ondergebracht in drie sectoren Incidentbestrijding, Risicobeheersing en Operationele Ondersteuning. Deze worden ondersteund door DPOO en Bedrijfsvoering.

Voor VRG werkten eind 2016 719 vrijwilligers en 309 dagdienstmedewerkers (incl. 89 binnen de beroepsbrandweer).

Huisvesting

In 2016 is een transitie gestart om de huisvesting over te dragen door de gemeenten aan VRG. De gemeenten hebben hiervoor een bijdrage toegekend van 3.081 duizend euro. De overdracht is eind 2016 nog niet geheel afgerond, de lasten voor de exploitatie over 2016 zijn inmiddels wel grotendeels afgerekend of voorzien. Ten aanzien van de kazernes die nog niet overgenomen zijn wordt een bestemmingsreserve gevormd. Gedurende 2016 heeft VRG 22 kazernes in eigendom genomen en zijn afspraken gemaakt over de huur van 5 kazernes. Met de gemeenten waar de andere 10 kazernes gevestigd zijn lopen nog gesprekken om de huurcontracten dan wel koopovereenkomsten af te ronden en conform bestuursbesluit af te rekenen met terugwerkende kracht per 1 januari 2016. Voor twee kazernes geldt dat deze in eigendom blijven van de gemeente gelet op de nieuwbouwplannen.

Meldkamerfunctie

De kosten gemoeid met de MkNN bedragen net als de afgelopen 2 jaar 1,3 miljoen euro. Dit wordt besteed aan salariskosten van de centralisten en ondersteunend personeel, de huisvesting en ICT voorzieningen. VRD, de Nationale Politie en de stichting MkNN hebben een rol in de uitvoering. Er wordt gewaarborgd dat er een 24-uurs parate schakel is tussen de inwoners in Groningen die om hulp vragen en de afzonderlijk brandweerposten. Hulpverleners worden begeleid en voorzien van informatie en er wordt gezorgd voor dat er verbandingen is bij grotere calamiteiten.

Specificatie verschil baten ten opzichte van de begroting

Omschrijving	Voordeel/nadeel	Karakter	Bedrag
BDuR	Nadeel	Incidenteel	4
Detacheringsopbrengsten	Voordeel	Incidenteel	312
Subsidie Impuls omgevingsveiligheid	Voordeel	Incidenteel	150
Subsidie ESF	Voordeel	Incidenteel	58
Openbaar Meld Systeem	Voordeel	Incidenteel	40
Overig	Voordeel	Incidenteel	19
Totaal	Voordeel		575

BDuR (nadeel 4 duizend euro)

Na het vaststellen van de begroting is de BDuR bijdrage eenmalig met 80 duizend euro naar beneden bijgesteld. Eind december is een onvoorziene loon en prijscompensatie toegekend van 76 duizend euro. Hierdoor blijft het bedrag marginaal achter bij de begroting.

Detacheringsopbrengsten (voordeel 312 duizend euro)

In de begroting zijn geen detacheringsopbrengsten opgenomen. VRG is er in geslaagd twee boven formatieve medewerkers het gehele jaar te detacheren. Eén medewerker is in dienst getreden bij de organisatie waar hij gedetacheerd was. Eind 2016 zijn er een aantal formatieve medewerkers bij een andere organisatie gedetacheerd om ervaring op te doen.

Subsidie Impuls omgevingsveiligheid (voordeel 150 duizend euro)

Bij het opstellen van de begroting was geen zicht op voortzetting van de subsidie Impuls omgevingsveiligheid. Deze is gecontinueerd en de hiervoor geleverde werkzaamheden hebben 150 duizend euro subsidie opgebracht.

Subsidie ESF (voordeel 58 duizend euro)

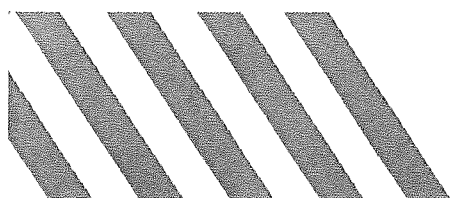
Binnen brandweer Nederland liep tot 2013 een langjarig Europees subsidietraject voor de vergoeding van opleidingskosten van brandweerpersoneel. Na een intensief controletraject van de laatste twee subsidieperiodes zijn de eindbeschikkingen dit jaar ontvangen. Het VRG aandeel in deze subsidie bedroeg 58 duizend euro.

Openbaar Meld Systeem (voordeel 40 duizend euro)

Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van een teruggang in het aantal bedrijven/instellingen die gebruik maken van het openbaar meldsysteem. Dit systeem waar een abonnement op afgesloten kan worden geeft een automatische melding aan de MkNN wanneer er brand is. Voor dit abonnement ontvangt VRG een bijdrage, in het bouwbesluit 2012 is voor een aantal bedrijfscategorieën het verplichte karakter van de abonnement wettelijk afgeschaft. Het aantal bedrijven die dit alsnog vrijwillig afsluit ligt hoger dan waar op gerekend was.

Overig (voordeel 19 duizend euro)

Diverse niet nader te specificeren opbrengsten zijn positief uitgevallen.

Specificatie verschil lasten ten opzichte van de begroting

Omschrijving	Voordeel/nadeel	Karakter	Bedrag
Kapitaallasten	Voordeel	Incidenteel	680
Huisvestingskosten	Voordeel	Incidenteel	624
Landelijke Meldkamer	Voordeel	Incidenteel	400
BTW op investeringen	Voordeel	Incidenteel	339
Voorziening personele verplichtingen	Nadeel	Incidenteel	794
Verplichting vakantiegeld	Nadeel	Incidenteel	609
Bruto salarissen	Nadeel	Structureel	260
Gezond en veilig werken	Nadeel	Structureel	104
Opleidingskosten	Nadeel	Structureel	163
Overig	Voordeel	Incidenteel	137
Totaal	Voordeel		250

Kapitaallasten (voordeel 680 duizend euro)

De rente en afschrijvingskosten vallen lager uit. De voorgenomen investeringen komen later op gang of worden later afgerond dan gepland. Dit heeft te maken met de complexiteit van de trajecten en de lange looptijd. Er zijn de nodige investeringen gedaan, voornamelijk in tankautosputen. De hiermee samenhangende afschrijvingslasten komen in 2017 tot uitdrukking in de cijfers. Buiten de aankoop van de kazernes is er voor een bedrag van 2,5 miljoen euro aan investeringen gedaan tegen 1,4 miljoen euro in 2015.

Huisvestingskosten (voordeel 624 duizend euro)

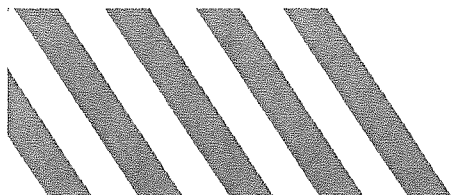
Opgenomen zijn de eigen huisvestingslasten van VRG van alle inmiddels in eigendom genomen kazernes en gehuurde kazernes. De gemeenten waarvan de kazernes nog niet zijn overgenomen zijn gecompenseerd voor de huisvestingslasten voor zover zij die zelf in 2016 gemaakt hebben. De kapitaalslasten vallen in 2016 fors lager uit omdat 4 kazernes nog niet zijn overgenomen waardoor de afschrijving van 472 duizend euro nog niet als last kan worden genomen. Tevens is in de transitieperiode voor een bedrag van 191 duizend euro minder onderhoudskosten gemaakt voor de kazernes. Via een te vormen bestemmingsreserve wordt voorgesteld te reserveren voor deze exploitatiekosten (onderhoudskosten en kapitaallasten van de kazernes van Groningen en de Marne).

Landelijke Meldkamer (voordeel 400 duizend euro)

Sinds 2010 ontvangt VRG via de BDuR een vergoeding van het Rijk wegens het niet meer compensabel zijn van meldkameractiviteiten voor de BTW. Deze vergoeding is algemeen inzetbaar. VRG heeft deze middelen niet nodig voor de bijdrage aan de MkNN en heeft een voordeel wegens lagere kosten voor meldkameractiviteiten. Landelijk wordt het aantal meldkamers in 2021 teruggebracht tot 10. De MkNN gevestigd in Drachten wordt dan overgedragen aan het Rijk. Na deze overdracht valt dit voordeel weg.

BTW op investeringen (voordeel 339 duizend euro)

VRG krijgt vanaf 2014 een lumpsum compensatie van het Rijk via de BDuR wegens het voor de BTW niet meer compensabel zijn van brandweertaken. Hiervan hangt 400 duizend euro samen met investeringsactiviteiten en bijbehorende kapitaallasten. Vanaf 2014 leiden alle investeringen tot 21% hogere kapitaallasten omdat de BTW tot de investeringskosten moet worden gerekend. VRG houdt in meerjarenperspectief rekening met 425 duizend euro extra BTW lasten als gevolg van deze wetswijziging. De BTW-component in de kapitaallasten samenhangend met de investeringen van 2014 en 2015 bedraagt ruim 86 duizend euro. Er is sprake van een tijdelijk voordeel.

Voorziening personele verplichtingen (nadeel 794 duizend euro)

VRG is eigen risicodragers voor de WW. Voor de oud-medewerkers waarvan de grondslag van de WW-uitkering is gelegen in de regionalisering van 2014, wordt een voorziening opgenomen voor de maximale verplichting die VRG heeft. De niet hieraan te relateren gevallen worden rechtstreeks in de verlies en winstrekening opgevangen.

Verplichting vakantiegeld (nadeel 609 duizend euro)

Als gevolg van de invoering van het individueel keuzebudget (hierna: IKB) op 1 januari 2017 krijgt elke werknemer onder meer de keuze wanneer hij of zij het vakantiegeld uitbetaald krijgt. Als gevolg van deze systeemwijziging is het uit te betalen vakantiegeld over de periode mei 2016 t/m december 2016 als verplichting opgenomen. Dit leidt eenmalig tot hogere kosten.

Bruto salarissen (nadeel 260 duizend euro)

De bruto salarissen zijn meer toegenomen dan waar in de indexatie van de begroting rekening was gehouden. De hiermee gepaard gaande kostenstijging heeft een structureel effect.

Gezond en veilig werken (nadeel 104 duizend euro)

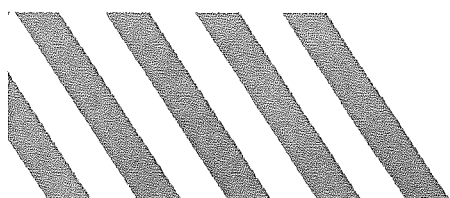
Na landelijk onderzoek naar de gezondheidsrisico's van de brandweerprofessie is VRG projectmatig aan de slag gegaan met het thema 'gezond en veilig werken'. Aan de 1^e fase 'vergroten van de bewustwording en Quick Wins' is invulling gegeven. Ook zijn extra bluspakken en nekflappen aangeschaft, waszakken aangekocht en werkplaatsen zijn enigszins aangepast. De nadruk heeft meer gelegen op het wassen van de persoonlijke beschermingsmiddelen. Deze stappen hebben geleid tot extra (structurele) kosten en zullen in de toekomst nog tot meer kosten leiden. In de risicoparaagraaf wordt dit nader toegelicht

Opleidingskosten (nadeel 163 duizend euro)

In 2016 was sprake van fors hogere kosten voor het repressief personeel. Hiervoor zijn in hoofdzaak twee redenen. Allereerst een na-ijleffect aan kosten manschap A i.v.m. de hogere instroom van vrijwilligers in 2015 en 2016. Daarnaast zijn in 2016 ook meer kosten gemaakt voor bevelvoerders en specialisten (duikers, chauffeurs en voertuigbedieners) dan begroot. Tot 2016 vond nacalculatie plaats voor de opleidingskosten van de vrijwilligers aan gemeenten. Het bestuur heeft besloten deze kosten in te vlechten in de begroting en daarvoor in 2016 hogere kosten toe te staan (151 duizend euro), te dekken uit de reserves. In 2016 was deze dekking dus ruim onvoldoende, verrekening had geleid tot een afrekening met gemeenten van 440 duizend euro. Door achterblijvende kosten van opleiden voor de overige medewerkers is het nadeel beperkt gebleven.

Overig (voordeel 137 duizend euro)

Het voordeel binnen de overige kosten wordt grotendeels verklaard door lagere kosten voor onderhoud materieel en ICT voorzieningen.

Programma: Rampenbestrijding en Crisisbeheersing

	Begroting 2015	Realisatie 2015	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie 2016	Vershil
Bijdrage gemeente	423	423	429	429	429	-
BDuR	469	469	469	469	468	-1
Overige baten	435	337	400	400	284	-116
Totale baten	1.327	1.229	1.298	1.298	1.181	-117
Lasten	1.327	1.148	1.298	1.298	1.180	118
Totale lasten	1.327	1.148	1.298	1.298	1.180	118
Resultaat voor reserve mutaties	-	81	-	-	1	1
Reserve mutaties	-	-	-	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	-	81	-	-	1	1

Specificatie verschil ten opzichte van de begroting

Omschrijving	Baten/lasten	Voordeel/nadeel	Karakter	Bedrag
Subsidie aardbevingsdeskundigheid	Baten	Nadeel	Incidenteel	116
Subsidie aardbevingsdeskundigheid	Lasten	Voordeel	Incidenteel	116
Moto	Lasten	Voordeel	Incidenteel	70
Themakosten aardbevingen	Lasten	Nadeel	Incidenteel	51
MCU	Lasten	Nadeel	Incidenteel	18
Totaal		Voordeel		1

Subsidie aardbevingsdeskundigheid (saldo baten en lasten nihil)

In de begroting is een bedrag van 400 duizend euro op jaarbasis opgenomen voor werkzaamheden rondom het opbouwen aardbevingsdeskundigheid. Een bedrag van 271 duizend is vergoed door het ministerie van Economische zaken voor gedane werkzaamheden. Er is een bedrag van 13 duizend ontvangen voor tegemoetkoming van juridische kosten.

MOTO (voordeel 70 duizend euro)

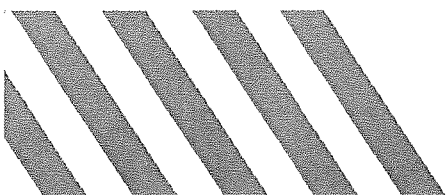
Er is een nieuw oefenbeleidsplan opgesteld voor multidisciplinair opleiden en oefenen. De oefencyclus is van een cyclus per kalenderjaar omgezet naar een cyclus van september tot juni. Als gevolg van deze wijzing zijn de kosten 70 duizend euro lager uitgevallen.

Themakosten aardbevingen (nadeel 51 duizend euro)

Los van de onderwerpen waarvoor een vergoeding wordt ontvangen op het aardbevingsdossier zijn er kosten gemaakt waarvoor geen dekking is vanuit de subsidie. Deze kosten hebben direct een overschrijding van de begroting tot gevolg. Er is een lesprogramma ontwikkeld voor scholen. Er zijn juridische kosten gemaakt rondom het instemmingsbesluit gaswinning.

MCU (nadeel 18 duizend euro)

De ontwikkeling van de MCU heeft tot extra incidentele kosten geleid voor het opleiden van personeel en structurele extra kosten voor de stalling.

Programma: Gemeentelijke Kolom Groningen

	Begroting 2015	Realisatie 2015	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie 2016	Verschil
Bijdrage gemeente	810	810	820	820	820	-
BDuR	-	-	-	-	-	-
Overige baten	-	-	-	-	11	11
Totale baten	810	810	820	820	831	11
Lasten	967	877	920	920	846	74
Totale lasten	967	877	920	920	846	74
Resultaat voor reserve mutaties	-157	-67	-100	-100	-15	85
Reserve mutaties	157	157	100	100	100	-
Resultaat na reserve mutaties	-	90	-	-	85	85

Specificatie verschil ten opzichte van de begroting

Omschrijving	Baten/ lasten	Voordeel/nadeel	Karakter	Bedrag
Subsidie Grooter	Baten	Voordeel	Incidenteel	11
Overige kosten	Lasten	Voordeel	Incidenteel	74
Totaal		Voordeel		85

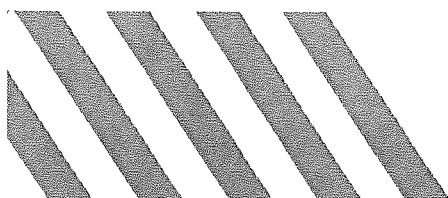
Subsidie Grooter (voordeel 11 duizend euro)

De subsidie Grooter is afgerekend met onvoorzien voordelig resultaat van 11 duizend euro.

Overige kosten (voordeel 74 duizend euro)

De lagere kosten zijn voornamelijk te verklaren uit minder uitgaven voor opleiden, trainen en oefenen (totaal 50 duizend euro). Het project e-learning is stopgezet omdat resultaten bij leverancier uitbleven. Certificering communicatie piketfuncties is vertraagd en de kosten hiervan schuiven door naar 2017 en de bijdrage aan de MOTO kosten vallen lager uit dan begroot.

Lagere kosten voor personeel, piketten, afschrijvingen en overige kosten (totaal 24 duizend euro).

Programma: GHOR

	Begroting 2015	Realisatie 2015	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie 2016	Vershil
Bijdrage gemeente	590	590	598	598	598	-
BDuR	1.180	1.180	1.180	1.180	1.180	-
Overige baten	-	-	-	-	-	-
Totale baten	1.770	1.770	1.778	1.778	1.778	-
Lasten	1.770	1.597	1.778	1.988	1.476	512
Totale lasten	1.770	1.597	1.778	1.988	1.476	512
Resultaat voor reserve mutaties	-	173	-	-210	302	512
Reserve mutaties	-	-	-	210	210	-
Resultaat na reserve mutaties	-	173	-	-	512	512

Specificatie verschil ten opzichte van de begroting

Omschrijving	Baten/ lasten	Voordeel/nadeel	Karakter	Bedrag
Personeelskosten	Lasten	Voordeel	Incidenteel	220
Materiële kosten	Lasten	Voordeel	Structureel	292
Totaal		Voordeel		512

Personeelskosten (voordeel 220 duizend euro)

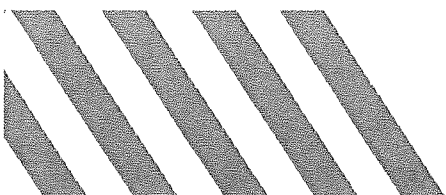
Zowel het afdelingshoofd als een beleidsmedewerker zijn vertrokken wat heeft geleid tot onderbezetting. Er is gewacht met de werving van nieuwe functionarissen zodat eerst duidelijkheid verkregen kon worden over de invulling van de nieuwe crisisorganisatie en ten aanzien van het vormgeven van het werkgeverschap. Één vacature is vanaf september weer volledig ingevuld en de andere vacature is geheel 2016 voor 50% ingevuld. Hiernaast is ook een functie voor opleidingsfunctionaris vacant gebleven in heel 2016.

De kosten van het inzetten van crisisfunctionarissen is dit jaar niet groot vanwege het geringe aantal inzetten.

Materiële kosten (voordeel 292 duizend euro)

Er zijn geen kosten voor grote calamiteiten of grote oefeningen geweest en er is relatief weinig geïnvesteerd in opleiding van crisisfunctionarissen.

De verwachting is dat komend jaar in bij het op orde brengen van de bureau -en crisisorganisatie in combinatie met de overgang naar VRG met name in ICT-middelen meer geïnvesteerd wordt om het werk goed te kunnen doen.

5.2 Reservemutaties

De volgende reservemutaties zijn verwerkt conform eerder genomen bestuursbesluiten.

Programma	Reserve mutatie
Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie	577
Rampenbestrijding en Crisismanagement	-
Gemeentelijke Kolom Groningen	100
GHOR	210
Totaal VRG	887

Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie

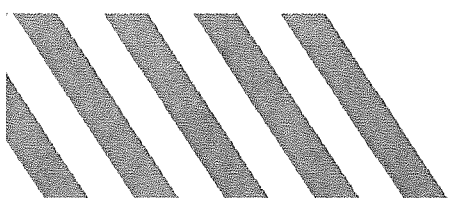
- 191 duizend euro voor de compensatie personele frictiekosten voor de gemeente Groningen.
- 386 duizend euro voor de dekking van extra formatie inzake huisvesting, brandveilig ondernemen Eemshaven en de invlechting van de opleidingskosten van vrijwilligers.

Gemeentelijke Kolom Groningen

- 100 duizend euro voor het in de begroting 2016 verwachte exploitatietekort.

GHOR

- 210 duizend euro voor het opvangen van het btw verhogende effect van het doorbelasten van salariskosten van GHOR personeel in dienst bij de gemeente Groningen aan VRG.

6 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

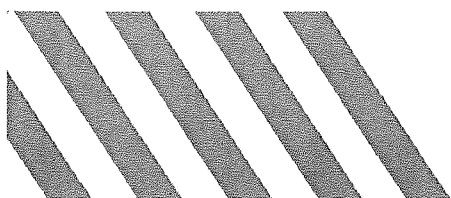
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het BBV daarvoor geeft. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten.

Waardering

- De vaste activa van VRG heeft een economisch nut en is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De activa wordt lineair afgeschreven vanaf het jaar na ingebruikname waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de financiële verordening.
De vaste activa van de GHOR is opgenomen in de administratie van de gemeente Groningen.
- De vlottende activa wordt opgenomen tegen de nominale waarde. Dit geldt voor de kortlopende vorderingen, liquide middelen en de overlopende activa.
- Het eigen vermogen betreft het saldo van de bezittingen en schulden en bestaat uit de reserves en het resultaat voor bestemming van het lopende jaar.
- De reserves bestaan uit algemene reserves en bestemmingsreserves. De algemene reserve heeft geen bestuurlijk vastgelegde bestemming en dient als buffer voor het opvangen van financiële tegenvallers of andere niet te kwantificeren risico's. Aan een bestemmingsreserve is door het algemeen bestuur een specifiek doel gekoppeld.
- Voorzieningen zijn vreemd vermogen en geven een schatting van voorzienbare lasten in verband met toekomstige risico's en verplichtingen. De omvang hiervan is op balansdatum min of meer onzeker evenals het tijdstip van optreden. De oorzaak ligt in het verleden.
- Zowel de vaste als vlottende passiva wordt opgenomen tegen de nominale waarde.

Resultaatbepaling

- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden opgenomen voor het bedrag waarvoor zij op balansdatum zijn gerealiseerd.
- Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden opgenomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.
- Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Het is niet toegestaan om voorzieningen en schulden op te nemen uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichting van vergelijkbare omvang. Voor het IKB is hier eenmalig een uitzondering op gemaakt gelet op de landelijk opgelegde stelselwijziging. De opgebouwde vakantierechten van het personeel zijn opgenomen op de balans. Vanaf 2017 zal dit niet meer het geval zijn.

7 Bestemming resultaat

Onderdeel van het vaststellen van de jaarstukken is de bestemming van het resultaat. Een verklaring van de totstandkoming van het resultaat is te vinden in de programmaverantwoording. Het dagelijks bestuur doet de volgende voorstellen om het resultaat van 2016 te bestemmen.

- Van het resultaat van het programma Brandweezorg incl. meldkamerfunctie van 826 duizend euro:
  - Voor 624 duizend euro een bestemmingsreserve huisvesting te vormen voor de dekking van het onderhoud van kazernes en de afschrijvingslasten van de nog niet overgenomen kazernes eind 2016. Deze wordt in 2017 volledig ingezet om de afschrijvingslast voor 2016 te dekken wanneer de kazernes in 2017 het eigendom van VRG worden tegen boekwaarde primo 2016. Conform bestuurlijk besluit vindt deze overname plaats met terugwerkende kracht per 1-1-2016.
  - Voor 200 duizend euro een bestemmingsreserve te vormen voor de aanvullende demping herijking. Deze wordt in 2017 gebruikt om de nadeelgemeenten te compenseren.
  - De resterende 2 duizend euro aan de algemene reserve VRG toe te voegen.
- Het resultaat van 1 duizend euro van het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing toe te voegen aan de algemene reserve VRG.
- Het resultaat van 85 duizend euro van het programma Gemeentelijke Kolom Groningen toe te voegen aan de algemene reserve VRG.
- Het resultaat van het programma GHOR van 512 duizend euro volledig toe te voegen aan de algemene reserve VRG.
- Van de ultimo 2016 bestaande bestemmingsreserve BTW GKG van 129 duizend euro:
  - 39 duizend euro toe te voegen aan de te vormen bestemmingsreserve huisvesting.
  - 90 duizend euro toe te wijzen aan de algemene reserve VRG.

In 2016 is met de belastinginspecteur is overeenstemming bereikt over het (grotendeels) compensabel zijn van de BTW op de activiteiten van de GKG waardoor de gevormde reserve kan worden opgeheven.

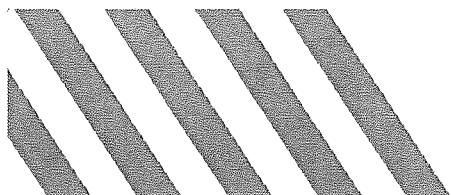
Programma	Resultaat		Resultaat bestemming	
Brandweezorg incl. meldkamerfunctie	624	V	624	Bestemmingsreserve huisvesting
Brandweezorg incl. meldkamerfunctie	200	V	200	Bestemmingsreserve aanvullende demping herijking
Brandweezorg incl. meldkamerfunctie	2	V	2	Algemene reserve VRG
Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	1	V	1	Algemene reserve VRG
Gemeentelijke Kolom	85	V	85	Algemene reserve VRG
GHOR	512	V	512	Algemene reserve VRG
Totaal	1.423	V	1.423	

Bijlagen

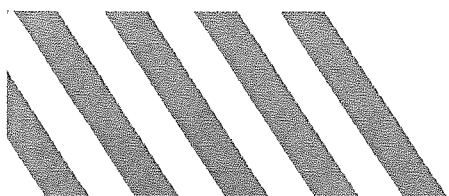

I. Reserves en voorzieningen

	31-12-2015	Res. bestemming 2015	1-1-2016	Mutatie 2016	31-12-2016	Res. bestemming 2016	1-1-2017	Weerstandsvermogen
Algemene reserve								
VRG	1.954	111	2.065	-	2.065	689	2.754	2.754
GKG	-	100	100	-100	-	-	-	-
Bestemmingsreserve								
Materieel VRG	2.011	-	2.011	-	2.011	-	2.011	-
Frictiekosten	191	-	191	-191	-	-	-	-
BTW GKG	129	-	129	-	129	-129	-	-
Nieuw Beleid	-	386	386	-386	-	-	-	-
BTW GHOR	-	210	210	-210	-	-	-	-
Aanvullende demping herijking						200	200	-
Huisvesting						663	663	-
Totaal	4.285	807	5.092	-887	4.205	1.423	5.628	2.754

	31-12-2015	Toevoeging 2016	Vrijval 2016	Aanwending 2016	31-12-2016
Voorzieningen					
Personeel gerelateerd	500	841	-48	-263	1.030
BTW herziening kazernes	612	-	-13	-	599
Afbouwregeling vrijwilligers	40	-	-	-27	14
Totaal	1.153	841	-61	-290	1.643

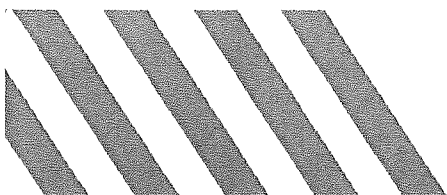

II. Risico's (uit paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing)

Er is een actualisatie van de risico inventarisatie uitgevoerd. De uitkomsten hiervan zijn op 14 oktober voorgelegd aan het bestuur. Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen worden risico's met een incidenteel karakter meegenomen die zijn weerslag vinden in de benodigde weerstandscapaciteit. Risico's met een structureel karakter moeten worden beoordeeld in het licht van het begrotingskader.

Structureel/ Incidenteel	FLO-ontwikkelingen
Omschrijving	<p>Het verhogen van de AOW-leeftijd door koppeling aan de levensverwachting, het wegvallen van de levensloopregeling en het verkleinen van de fiscale ruimte om extra pensioen te storten hebben effect op de afspraken rondom het functioneel leeftijdsontslag (FLO). De werkgevers hebben hierover een principeakkoord bereikt met de bonden. Dit principeakkoord wordt in 2017 verder uitgewerkt en zal tot hogere kosten leiden voor de werkgevers. Insteek van het principeakkoord op hoofdlijnen is dat medewerkers met FLO rechten één jaar langer doorwerken en een netto garantie van 75% van het laatst verdiende loon krijgen gedurende de FLO periode. Deze FLO periode beslaat minimaal 5 jaar en maximaal 8 jaar, afhankelijk van het aantal bezwarende dienstjaren per 1 januari 2006.</p> <p>Voor werkgevers kan sprake zijn van een forse extra fiscale last door de toepassing van de RVU-boete. In de huidige situatie betalen werkgevers deze boete (52% extra loonheffing over de uitkering) alleen over de periode dat medewerkers met FLO zijn (maximaal 4 jaar). De levenslooperiode (maximaal 3 jaar) is hiervan vrijgesteld. Na afschaffing van de levensloopregeling kan het zijn dat er minimaal 5 en maximaal 8 jaar een RVU boete moet worden betaald. Landelijk wordt op dit moment uitgezocht of en hoe dit vermeden kan worden.</p> <p>Naast structurele financiële effecten kunnen we in dit dossier ook te maken krijgen met een incidenteel financieel effect. De ingangsdatum van de wijzigingen volgens het principeakkoord is op dit moment met terugwerkende kracht voorzien tot 1 januari 2013. Dat zou in ieder geval betekenen dat we voor iedere oud medewerker die al met FLO was in de periode 2013-2017 moeten berekenen of ze wel 75% netto hebben ontvangen en het verschil moeten nabetalen.</p>
Risico	250 duizend structureel, 50 duizend euro incidenteel
Kans	Hoog
Actie	Landelijke ontwikkelingen volgen en regionale vertaling maken

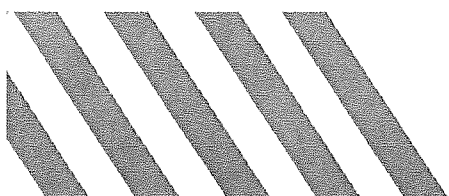

Structureel	Gezond en veilig werken
Omschrijving	<p>Buitenlands onderzoek toont aan dat brandweerpersoneel een verhoogde kans op (sommige vormen van) kanker hebben door opname van kankerverwekkende stoffen in rook en roet via de huid, door inhalatie (vuile pakken) of via de mond. Inmiddels worden ook Nederlandse onderzoeken verricht en is Brandweer Nederland een programma Arbeidshygiëne gestart om deze risico's zo veel als mogelijk te verkleinen. VRG werkt sinds 2015 aan een programma Schoon Werken om een werkwijze te ontwikkelen waarbij brandweermannen en – vrouwen zo schoon mogelijk kunnen werken en zo snel mogelijk vervuilde persoonlijke beschermingsmiddelen en materialen kunnen inwisselen voor schoon, ten einde ook weer onmiddellijk paraat te kunnen staan voor een volgende inzet.</p> <p>Deze nieuwe inzichten maken dat er meer schonere (reserve)materialen en middelen nodig zijn, maar de effecten gaan verder dan dat. Opname via de stoffen via de huid gaat het snelst bij een hoge temperatuur, waardoor we moeten zorgen dat de lichaamstemperatuur in onze uitrukkleding zo laag/gezond mogelijk blijft. Verder moeten we uiteraard zorg dragen voor schone en hygiënische arbeidsomstandigheden waar dit nog niet het geval is. Dit alles heeft gevolgen voor onze logistiek, werkprocessen, gedrag en investeringen.</p>
Risico	300
Kans	Hoog
Actie	Landelijke ontwikkelingen volgen en regionale vertaling maken.

Structureel	Overdracht MkNN naar LMO
Omschrijving	<p>De MkNN wordt in de komende jaren overgedragen naar de LMO. Dit heeft naar verwachting structurele gevolgen voor onze begroting omdat we een vrij inzetbare BTW vergoeding van het Rijk binnen de BDuR ten bedrage van 400 duizend euro kwijtraken die we nu niet uitgeven aan meldkameractiviteiten. In onze begroting wordt deze post al sinds 2011 incidenteel ingezet. Naar verwachting raken we de brandweervergoeding binnen het OMS contract kwijt. Deze vergoedingen tellen jaarlijks op tot ruim 200 duizend euro.</p> <p>Naast een structurele component kan de overdracht ook leiden tot incidentele kosten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De veiligheidsregio's blijven verantwoordelijk voor personeel dat niet meegaat naar de nieuwe organisatie. • Boete als we ons OMS contract eerder dan 2021 moeten opzeggen. • Ontwikkelkosten Nieuw MeldkamerSysteem (hierna: NMS) • Eventuele nieuwe kosten 'tot op het koppelvlak' als gevolg van het NMS. • Afwenteling niet gerealiseerde bezuinigingen op de LMO.
Risico	400 Structureel inz BTW voordeel, 200 structureel OMS vergoeding, 200 Incidenteel
Kans	Hoog
Actie	In de loop van 2020 komt een voorstel tot dekking hiervan.

Structureel	Informatievoorziening
Omschrijving	Het risico dat de IT-infrastructuur en onderliggende processen en systemen onvoldoende aansluiten bij de wensen en eisen van de stakeholders (medewerkers, gemeenten, ketenpartners).

Risico	200
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering aanpassen aan de nieuwe situatie

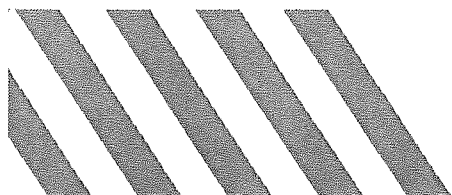
Incidenteel	Inzet en evaluatie bij grote calamiteiten
Omschrijving	Wanneer er zich een grote calamiteit voordoet binnen één van de programma's leidt dit tot bovenmatige inzet waardoor veel extra kosten gemaakt moeten worden. Er kan inzet van derden nodig zijn en er volgt na afloop een evaluatie (Farmsum / hoog water). Dit soort kosten is niet structureel in onze begroting voorzien.
Risico	250
Kans	Hoog
Actie	Kosten waar mogelijk beperken

Incidenteel	Claims van derden
Omschrijving	VRG kan aansprakelijk worden gesteld door en claims ontvangen van derden. Te denken valt aan: kosten tgv ongevallen eigen personeel niet gedekt door verzekering, verkeerde inzet, beschadiging objecten, veroorzaken verkeersongeval, onoordeelkundig handelen bij bedrijfsbezoeken, onjuiste of onvolledige advisering.
Risico	250
Kans	Midden
Actie	Bewust gedrag stimuleren en kosten waar mogelijk beperken

Incidenteel	Claims van eigen personeel
Omschrijving	Incidenten waarvoor we niet toereikend zijn verzekerd kunnen leiden tot grote claims, zoals bij arbeidsongeschiktheid en boventalligheid.
Risico	200
Kans	Midden
Actie	Waar mogelijk verzekeren en eventueel vervolgstappen bij onterecht afwijzen van een claim door de verzekeraar.

Incidenteel	Versneld afschrijven materieel
Omschrijving	Ten gevolge van calamiteiten en/of landelijke ontwikkelingen kan het voorkomen dat we kosten moeten maken in verband met versnelde vervanging van materieel of materialen (ademluchtapparatuur).
Risico	150
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering aanpassen aan de nieuwe situatie

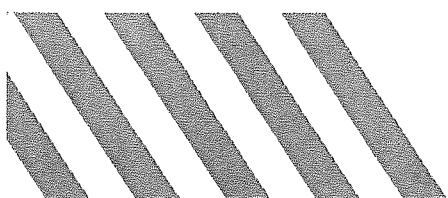
Incidenteel	Huisvestingstransitie-achterstallig onderhoud
Omschrijving	Bij de overdracht van de huisvesting is besloten dat VRG tot maximaal 10 duizend euro aan kosten voor achterstallig onderhoud per kazerne zelf draagt. Een eerste inschatting van Brink leverde een kostenpost van 150 duizend euro op. Een uitvraag is gedaan naar de conditiemetingen van de overgenomen kazernes. In het op te stellen plan voor onderhoud zullen de risico's in samenhang met meerjarenplan worden bekeken en opgelost.
Risico	150

Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering aanpassen aan de nieuwe situatie

Structureel/ Incidenteel	Organisatorische wijzigingen
Omschrijving	Als gevolg van landelijke, regionale en/of politieke ontwikkelingen kan VRG geconfronteerd worden met een uitbreiding of krimp van werkzaamheden waarbij de kostenstructuur niet of niet tijdig aan aangepast kan worden. Voorbeelden hiervan zijn besluitvorming vanuit het Veiligheidsberaad of de uitkomsten van de takenevaluatie.
Risico	PM
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering aanpassen aan de nieuwe situatie

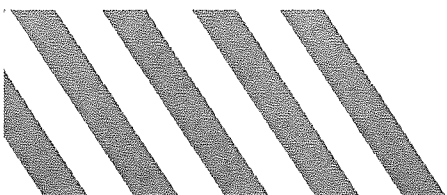

III. Vaste activa

Overzicht van de vaste activa ingedeeld naar de verschillende categorieën zoals deze bij VRG worden onderkend.

	Aanschafwaarde 31-12-2015	Cum. afschrijvingen 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2015	Investeren 2016	Onderhanden investeringen 2016	Aanschafwaarde desinvesteringen	Cum. afschr. desinvesteringen	Aanschafwaarde 31-12-2016	Afschrijvingen 2016	Cum. afschrijvingen 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2016
Kazernes	-	-	-	7.192	-	-	-	7.192	292	292	6.901
Grond	-	-	-	1.225	-	-	-	1.225	-	-	1.225
Installaties kazernes	-	-	-	455	-	-	-	455	67	67	388
Tankautospuut	11.112	6.446	4.666	-	930	-	-	12.041	598	7.044	4.998
Hoogwerker	3.492	1.810	1.682	160	-	-	-	3.653	235	2.045	1.607
Personeel-/ mat. wagen	1.153	653	500	76	-	30	30	1.199	92	716	484
Hulpverleningsvoertuig	1.522	268	1.255	-	-	-	-	1.377	92	359	1.018
Dienstauto	1.204	571	634	155	-	99	99	1.261	142	614	647
Container/ haakarmbak	650	417	233	-	-	-	-	650	29	447	203
Inventaris	1.879	1.058	821	11	-	165	162	1.725	131	1.027	698
Vaartuig	47	11	35	-	-	-	-	47	5	17	30
Ov. vervoersmiddelen	1.540	696	844	6	-	-	-	1.546	113	809	737
Ademlucht	1.725	717	1.009	173	-	69	66	1.829	162	813	1.016
Communicatiemiddelen	752	570	181	165	-	192	191	724	71	450	275
Kleding	1.572	984	588	-	14	47	47	1.540	155	1.093	447
ICT	535	139	396	803	12	-	-	1.349	125	264	1.085
Overig	1.273	710	564	618	-	70	67	1.967	111	753	1.214
Totaal	28.457	15.050	13.408	11.039	956	671	661	39.781	2.420	16.809	22.972

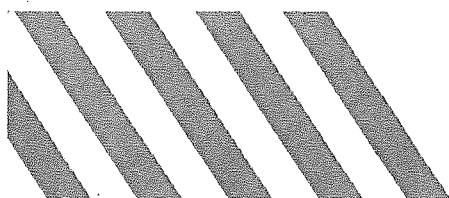

IV. Geldleningen

De algemene gegevens met betrekking tot de leningen.

	lening I	lening II	lening III	lening IV	lening V	lening VI	lening VII	lening VIII
Verstrekker	BNG	BNG	BNG	BNG	BNG	BNG	BNG	NWB
Nummer	40.109.032	40.109.033	40.110.778	40.110.857	40.110.858	40.110.949	40.110.950	1-29286
Hoofdsom	2.500.000	2.500.000	1.100.000	2.000.000	1.200.000	1.200.000	1.000.000	1.400.000
Afsluiting	29-2-2014	28-2-2014	1-11-2016	30-11-2016	30-11-2016	20-12-2016	20-12-2016	30-11-2016
Looptijd	2 jaar	5 jaar	35 jaar	25 jaar	40 jaar	10 jaar	30 jaar	40 jaar
Aflossing	29-2-2016	28-2-2019	1-11-2051	31-10-2041	31-10-2056	19-12-2026	19-12-2046	29-11-2056
Rentevast	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Rentepercentage	0,79%	1,50%	1,33%	1,31%	1,54%	0,65%	1,56%	1,82%
Soort	Afl. vrij	Afl. vrij	Lineair	Lineair	Lineair	Lineair	Lineair	Afl. vrij
Zekerheden	Geen	geen	geen	geen	geen	geen	geen	geen
Rentelast 2016	3.292	37.500	2.445	2.297	1.620	256	513	2.228

Gelet op het karakter van de financiering en de kredietwaardigheid van VRG worden er door zowel de BNG als De Nederlandse Waterschapsbank geen zekerheden gevraagd voor de verstrekte leningen. Voor de aan te trekken financieringen voor de over te nemen kazernes is de looptijd afgestemd op de afschrijvingstermijn van de kazernes.

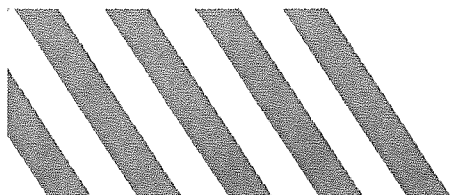

V. Bijdragen deelnemende gemeenten

Gemeente	Brandweerzorg incl. meldkamer functie	Rampenbestrij- ding en Crisis beheersing	Gemeentelijke Kolom Groningen	GHCR	Huisvesting	Gemeentelijke bijdrage 2016
Appingedam	530.524	8.816	16.856	12.292	41.000	609.488
Bedum	421.792	7.660	14.648	10.680	31.000	485.780
Bellingwedde	437.984	6.716	12.844	9.364	43.000	509.908
De Marne	663.192	7.460	14.268	10.400	70.000	765.320
Delfzijl	1.377.360	18.684	35.724	26.048	154.000	1.611.816
Eemsum	1.009.936	11.588	22.156	16.156	87.000	1.146.836
Groningen	14.228.060	147.200	281.484	205.220	1.259.000	16.120.964
Grootegast	443.428	8.904	17.024	12.412	40.000	521.768
Haren	838.024	13.892	26.560	19.364	67.000	964.840
Hoogezand-Sappemeer	1.501.852	25.212	48.212	35.152	135.000	1.745.428
Leek	792.524	14.312	27.368	19.956	66.000	920.160
Loppersum	517.356	7.448	14.244	10.384	66.000	615.432
Marum	452.408	7.572	14.476	10.556	38.000	523.012
Menterwolde	559.508	8.956	17.124	12.484	39.000	637.072
Oldambt	1.982.208	28.216	53.952	39.336	261.000	2.364.712
Pekela	551.388	9.328	17.836	13.004	69.000	660.556
Slochteren	800.068	11.440	21.876	15.952	102.000	951.336
Stadskanaal	1.305.968	23.968	45.832	33.412	156.000	1.565.180
Ten Boer	319.068	5.476	10.468	7.632	25.000	367.644
Veendam	1.185.216	20.336	38.884	28.348	107.000	1.379.784
Vlagtwedde	724.984	11.908	22.772	16.604	74.000	850.268
Winsum	600.324	10.116	19.344	14.104	77.000	720.888
Zuidhorn	839.140	13.756	26.304	19.176	74.000	972.376
Totaal	32.082.312	428.964	820.256	598.036	3.081.000	37.010.568

Gemeente	Gemeentelijke bijdrage 2016	Effect herijking	Aanvullende demping herijking	Gemeentelijke bijdrage 2016 na demping
Appingedam	609.488	7.748	-	601.740
Bedum	485.780	2.224	-	483.556
Bellingwedde	509.908	-29.440	-12.780	526.568
De Marne	765.320	-41.879	-18.180	789.019
Delfzijl	1.611.816	-19.084	-8.284	1.622.615
Eemsum	1.146.836	-12.527	-5.438	1.153.925
Groningen	16.120.964	428.145	-	15.692.819
Grootegast	521.768	-37.077	-16.096	542.750
Haren	964.840	1.257	-	963.583
Hoogezand-Sappemeer	1.745.428	11.959	-	1.733.469
Leek	920.160	-5.480	-2.379	923.261
Loppersum	615.432	-20.865	-9.058	627.239
Marum	523.012	-8.920	-3.872	528.060
Menterwolde	637.072	-47.767	-20.736	664.103
Oldambt	2.364.712	-49.577	-21.522	2.392.767
Pekela	660.556	17	-	660.539
Slochteren	951.336	-59.047	-25.633	984.750
Stadskanaal	1.565.180	-24.228	-10.518	1.578.890
Ten Boer	367.644	-1.430	-621	368.453
Veendam	1.379.784	9.359	-	1.370.425
Vlagtwedde	850.268	-36.434	-15.816	870.885
Winsum	720.888	-25.814	-11.206	735.493
Zuidhorn	972.376	-41.140	-17.860	995.657
Totaal	37.010.568	0	-200.000	36.810.568

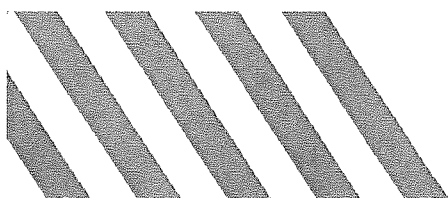

Conform de in de begroting overeengekomen verdeelsleutels, die zijn vastgelegd bij de regionalisering in 2014, wordt de gemeentelijke bijdrage per gemeente vastgesteld.

De bijdragen voor Crisisbeheersing, GKG en GHOR zijn gebaseerd op het inwoneraantal. De gemeentelijk bijdrage van 2016 voor Brandweertzorg inclusief meldkamer is voor 60% gebaseerd op de inkomsten in het gemeentefonds in het cluster OOV en voor 40% op historische kosten van vóór de regionalisering.

Het effect van het groot onderhoud gemeentefonds cluster OOV (herijking) op de verdeelsleutel is in 2016 doorgerekend. In de gemeentelijke bijdragen is op basis van solidariteit 1/3e deel demping van de berekende effecten meegenomen. Het effect van de herijking is aan het algemeen bestuur voorgelegd op 8 juli 2016. De vastgestelde herverdeling van kosten zou leiden tot een verrekening waarbij 16 nadeelgemeenten en 7 voordeelgemeenten zouden ontstaan. Vanuit de resultaatbestemming wordt de eerder vastgestelde 200 duizend euro demping beschikbaar gesteld.

VI. Rijksbijdragen & Single Information Single Audit

Onderdeel	2016	2015
Inwonersaantal	122	122
Woonruimten	266	287
Oppervlakte bebouwd	211	204
Adresdichtheid * woonruimten	-86	-94
Kernen > 500	26	26
Totale oppervlakte	474	474
Vaarwater	301	301
BRZO	99	89
Vast bedrag	1.411	1.411
Basis bedrag	2.825	2.820
Uitkeringsfactor	1,566	1,567
Bedrag incl. uitkering	4.425	4.420
BTW	2.254	2.367
Chemische risico's	175	175
Loon en prijscompensatie	25	24
BDuR bijdrage	6.879	6.985

Aanvullend op de BDuR circulaire van december 2014 is 8 oktober 2015 door het Ministerie van V&J extra loon- en prijsbijstelling ontvangen van € 76.018.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017

Departement	Nummer	<div> <div>Specifieke uitkering</div> <div>Juridische grondslag</div> <div>Ontvanger</div> </div>	Indicator	Indicator
J&V	A2	<div> Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) </div> <div> Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 Veiligheidsregio's </div>	<div> Besteding (jaar T) </div> <div> <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: A2 / 01</i> € 6.955.072 </div>	<div> Het bedrag betreft de uitkering 2016 ad € 6.879.054 en de loonbijstelling 2016, ad € 76.018. Deze laatste is toegekend met beschikking 800568 </div>

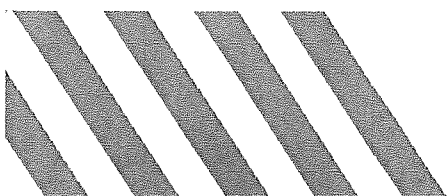
VII. Wet Normering Topinkomens

De Wet Normering Topinkomens schrijft voor dat de beloningen en ontslagvergoedingen van bestuurders en overige topfunctionarissen in de (semi)publieke sector openbaar gemaakt worden om. Het bezoldigingsmaximum voor 2016 is vastgesteld op 179.000 euro, bij VRG heeft er geen bezoldigingen boven deze norm plaatsgevonden.

Leidinggevende topfunctionarissen		
Naam	Dhr. E. van Zuidam*	Dhr. R. Knoop
Functie	Directeur VRG	Regionaal Commandant/Plv Directeur VRG
Duur dienstverband	12 maanden	12 maanden
Beloning	€ 136.630	€ 114.563
Voorz. Betaalbaar op termijn	€ 15.316	€ 14.547
Totale bezoldiging	€ 151.946	€ 129.110

Toezichthoudende topfunctionarissen			
Dagelijks bestuur			
Naam	Functie/ portefeuille	Naam	Functie
Dhr. P.E.J. den Oudsten	Voorzitter	Dhr. P. Smit	Crisisbeheersing
Mevr. L.A.M. Kompier	Bevolkingszorg	Dhr. B.C. Hoekstra	GHOR
Dhr. N.A. van de Nadort	Brandweer	Dhr. L.K. Swart	Bedrijfsvoering jan-jun
Dhr. M.A.P. Michels	Bedrijfsvoering jun-dec		
Audit commissie			
Mevr. B.A.H. Galama	Mevr. M. van Beek	Dhr. F.H. Wiersma	
Algemeen bestuur			
Naam	Burgemeester van	Naam	Burgemeester van
Mevr. H.K. Pot	Appingedam	Dhr. A. Rodenboog	Loppersum
Dhr. H.P. Bakker	Bedum	Dhr. H. Kosmeijer	Marum
Mevr. J.F. Snijder	Bellingwedde	Dhr. R. Munniksmä	Menterwolde
Dhr. F.H. Wiersma	De Marne	Dhr. P. Smit	Oldambt
Dhr. G. Beukema	Delfzijl	Dhr. G. Beukema	Delfzijl
Mevr. M. van Beek	Eemsmönd	Dhr. J. Kuin	Pekela
Dhr. P.E.J. den Oudsten	Groningen	Dhr. G.J. ten Brink	Slochteren
Dhr. K.B. Dijkstra	Grootegast (jan-jun)	Mevr. B.A.H. Galama	Stadskanaal
Dhr. S. Smedes	Grootegast (jul-aug)	Dhr. N.A. van de Nadort	Ten Boer
Dhr. A. van der Tuuk	Grootegast (sep-dec)	Dhr. S.B. Swierstra	Veendam
Dhr. P. van Veen	Haren	Mevr. L.A.M. Kompier	Vlagtwedde
Dhr. P.M.M. de Jonge	Hoogezand-Sappemeer	Dhr. M.A.P. Michels	Winsum
Dhr. B.C. Hoekstra	Leek	Dhr. L.K. Swart	Zuidhorn

Dhr. E. van Zuidam werkt op basis van detachering vanuit de Nationale Politie bij VRG, hieraan is 162.573 euro exclusief BTW vergoed, in het overzicht is zijn bezoldiging opgenomen. De leden van zowel het algemeen als dagelijks bestuur ontvangen geen bezoldiging.

VIII. Controleverklaring

Tel: +31 (0)50 521 57 57
Fax: +31 (0)50 525 01 78
groningen@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
Postbus 253, 9700 AG Groningen
Paterswoldseweg 810, 9728 BM Groningen
Nederland

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Groningen

Verklaring over de jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van de Veiligheidsregio Groningen gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening (pagina's 28 t/m 44) bestaande uit: 1. De programmarekening over 2016 en de toelichting en 2. de balans per 31 december 2016 en de toelichting; 3. een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en de SIsa-bijlage (pagina 55) met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen	Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken op de pagina's 28 t/m 44 en pagina 55 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Naar ons oordeel zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol WNT. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Veiligheidsregio Groningen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

